

KULBX00VWUQK

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE

08 odbor životního prostředí a zemědělství

Dle rozdělovníku

Číslo jednací
KULK 45250/2025
OŽPZ 929/2025

Oprávněná osoba/linka/email
Mgr. Nevečeřal/498
marek.neveceral@kraj-lbc.cz

Liberec
26. září 2025

ZÁVĚR ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ – ROZHODNUTÍ

podle § 7 odst. 6 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)

Výroková část**1. Název záměru a jeho zařazení podle přílohy č. 1****„Větrný park Ralsko“**

Záměr zařazený dle přílohy č. 1 kategorie II pod bodem 7 – „*Větrné elektrárny s výškou stožáru od 50 m (a) umístěné v lokalitách soustavy Natura 2000 nebo ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech, (b) umístěné v místě, které je k nejbližšímu chráněnému venkovnímu prostoru staveb podle jiného právního předpisu blíže než 1 km od stožáru větrné elektrárny, (c) umístěné v místě, které je od jiné stávající nebo připravované větrné elektrárny blíže než 3 km od stožáru větrné elektrárny, nebo (d) umístěné v počtu 4 a vyšším.*“.

1. Kapacita (rozsah) záměru:

Záměrem je výstavba 16 větrných elektráren s výškou stožáru nejvýše 166 m (max. 250 m v horní úvratí lopatek).

Výkon větrných elektráren: 5,56 - 7,2 MW jednotlivé VTE (88,96 - 115,2 MW celý areál)

Zábor ploch: celkem cca 44,75 ha (včetně dočasných ploch do 1 roku)

z toho vlastní VTE a manipulační plochy: cca 23,8 ha

z toho PUPFL: cca 0,72 ha

2. Umístění záměru:

kraj: Liberecký

obec: Ralsko

k. ú.: Náhlov (p.p.č. 167/1, 165/1, 164/1, 162/1, 139/1, 138/1, 141/1, 132/1, 121/1, 120, 149/1, 102, 101, 100, 94/1, 94/4, 94/5)

Svébořice (p.p.č. 203/2, 199/1, 198, 201)

Vzdálenost větrné elektrárny od nejbližšího chráněného venkovního prostoru staveb je cca 790 m.

3. Charakter záměru a možnost kumulace s jinými záměry:

Posuzovaným záměrem je dočasná stavba větrné elektrárny (dále také jen „VTE“) o plánovaném výkonu cca 88,96 - 115,2 MW (16 x 5,56 až 7,2 MW), s dobou trvání dočasné

T +420 485 226 111 E podatelna@kraj-lbc.cz

stavby 30 let. Jednotlivé objekty mají plánovanou celkovou výšku max. 250 m nad terénem (v horní úvratí lopatek), přičemž výška tubusu je až 166 m a průměr rotoru max. 163 m.

Záměr představuje soubor staveb tvořený zejména vlastními VTE s železobetonovými základovými fundamenty a souvisejícím souborem elektrických stanic, kabelových propojů, kabelového vedení pro vyvedení výkonu z VTE, řídicího a monitorovacího systému, manipulačních zpevněných ploch, příjezdových komunikací a terénních úprav.

Oznámení uvádí, že v nejbližším okolí navrhovaného záměru se žádné výrobní, ani skladové objekty nevyskytují, širší území je využíváno zemědělsky a lesnický. Nejbližší záměru se nachází sídlo Náhlov s areálem zemědělské výroby (šlechtění a chov prasat).

Vzhledem k odlišnému výrobnímu procesu ve stávajících objektech a provozovných není dokumentem oznámení předpokládána kumulace vlivů na životní prostředí.

V Libereckém kraji uvádí oznámení 31 větrných elektráren umístěných v sedmi lokalitách v příhraničí Frýdlantského výběžku a okolí Hrádku nad Nisou. Ke kumulaci vlivů s posuzovaným záměrem podle oznámení nebude docházet.

Kumulaci vlivů oznámení nepředpokládá ani v souvislosti s jinými průmyslovými záměry v širším okolí posuzovaného záměru.

4. Stručný popis technického a technologického řešení záměru

Konkrétní technické parametry VTE budou známy až po vysoutěžení finálního dodavatele technologie. Níže uvedené údaje proto představují maximální kvantitativní parametry a nároky záměru a další předpokládané technické charakteristiky na základě běžné praxe a znalostí oznamovatele.

Vlastní větrné elektrárny:

Rozměry: výška věže max. 166 m
 průměr rotoru max. 163 m
 celková výška, včetně lopatek rotoru max. 250 m

Předpokládaný celkový výkon činí 88,96-115,2 MW (16 x 5,56 až 7,2 MW). Větrná elektrárna bude schopna pracovat s proměnlivými otáčkami rotoru.

Stavba zahrnuje základový fundament o průměru cca 24 m a hloubce cca 3,5 m, s předpokládanou výměrou zpevněné plochy základů 755 m².

Hmotnost ocelové armatury bude přibližně 250 tun, bude použito asi 1 500 m³ betonu. Konkrétní parametry základů vycházejí z vlastností terénu a podloží, i vlastního typu instalované VTE.

Předpokládaná maximální manipulační plocha, včetně plochy základů pro jednu VTE je 14 870 m² (oznamovatel ze svých zkušeností však čekává 1 535 m², a to se zohledněním nároků obvyklých dodavatelů turbín na zpevněné plochy).

VTE, ani příslušné manipulační plochy a komunikace nebudou oplocené.

Kabelové vedení vyvedení výkonu VTE

Kabelová trasa vysokého napětí 35 kV bude mít délku cca 16 km, s předpokládaným napojením do nově budované transformovny v k.ú. Kuřívody - TR 110/35. Trasa kabelových vedení je navržena s využitím stávajících cest a komunikací a do distribuční soustavy bude napojena mimo plochy pro umístění VTE.

VTE jsou stavby dočasné, na dobu 30 let od zahájení provozu, kabelové vedení VN je stavba trvalá.

Úpravy terénu, areálové zpevněné plochy a komunikace

Pro potřebu stavby nadzemní konstrukce VTE bude v bezprostřední blízkosti fundamentu zřízena zpevněná manipulační a montážní plocha o maximální velikosti 14 870 m², která bude sloužit pro ustavení montážního jeřábu stavby VTE, pro uskladnění materiálu a zřízení zázemí staveniště. Do budoucna bude tato plocha využívána pro ustavení výškové techniky v případě potřeby většího servisního zásahu na VTE.

Navazující infrastruktura počítá s úpravou a dostavbou páteřní asfaltové komunikace v délce cca 10,3 km a vybudováním šterkových komunikací navazujících na páteřní asfaltovou komunikaci vedoucí k pozicím VTE v délce cca 8 km. Příjezdové šterkové komunikace (únosnost 12 t na nápravu) budou mít standardně průjezdnou šířku cca 4 - 4,5 m, pro potřebu návozu technologie VTE budou dočasně upraveny pro průjezd nadrozměrných nákladů.

Veškeré plochy budou vyjímány dočasně ze ZPF (na dobu 30 let s možností prodloužení). Staveniště bude tvořeno zejména plochou výkopu základu a zpevněnou plochou pro techniku, skladování a montáž samotné technologie VTE.

Přebytky zeminy po výkopových pracích budou využity k úpravám terénu při tvorbě obslužných komunikací, přebytečná ornice bude dočasně deponována a následně rozhrnuta na pozemcích v blízkosti VTE. Předpokládá se skrývka ornice do průměrné hloubky 30 cm.

Stručný popis postupu výstavby

Na ploše staveniště bude odstraněna ornice, budou vytvořeny příjezdové komunikace včetně dočasných úprav – rozšíření o nájezdové oblouky pro dopravu lopatek VTE, plocha pro montážní jeřáb. Následuje výkop pro základovou patku VTE, armování a betonáž. Po převzetí základové patky dodavatelem technologie VTE bude zahájena vlastní montáž VTE (ocelová trubková věž, gondola, včetně technologie, rotor a jednotlivé listy elektrárny). Současně bude osazena a zkompletována spínací stanice a podzemní kabelové vedení. Následuje kompletace elektrozařízení, jeho přezkoušení a připojení do zkušebního provozu.

Instalace technologie jedné VTE trvá zpravidla 2-3 měsíce, s provedením terénních úprav a betonáže min. 6 měsíců. Celková doba výstavby areálu je odhadována na 12 až 24 měsíců.

5. Oznamovatel: ČEZ PV & Wind, a.s., IČ: 28500491

6. Zpracovatel oznámení: RNDr. D. Pačesná, Ph.D. (autorizovaná osoba podle § 19 zákona)

K záměru bylo provedeno zjišťovací řízení podle § 7 zákona, jehož cílem bylo zjištění, zda záměr bude mít významný vliv na životní prostředí a zda bude posuzován podle zákona. Na základě zjišťovacího řízení provedeného podle zásad uvedených v příloze č. 2 k zákonu a informací obsažených v bodě D.4 přílohy č. 4 k zákonu, dospěl příslušný úřad k závěru, že záměr:

„Větrný park Ralsko“

může mít významný vliv na životní prostředí a bude posuzován podle citovaného zákona.

Na základě provedeného zjišťovacího řízení dospěl příslušný úřad k závěru, že dokumentaci vlivů záměru na životní prostředí (dále jen „dokumentace“) dle přílohy č. 4 k zákonu je nutné zpracovat především s důrazem na následující oblasti:

Provedení a umístění záměru:

- 1) Bude zpracováno podložené zdůvodnění umístění záměru, včetně uvedení zdrojů použitých informací.
- 2) Bude vypracována stručná studie dopravy segmentů VTE a všech potřebných materiálů pro realizaci záměru (zejména beton, štěrk a případné další objemné materiály) na místo určení a budou definovány přístupové trasy pro stavební mechanizaci, a to včetně popisu případných nutných zásahů do stavu komunikací a jejich okolí.
Součástí bude odborný odhad množství průjezdů nákladních automobilů a nadrozměrných souprav, a jejich rozložení v čase (např. počet a časová délka kampaní, objem dopravy v dílčích kampaních atp.).
- 3) V rámci přípravy dokumentace budou důkladně prověřeny nároky na zpevněné plochy pro stavbu a údržbu VTE, a to i ve vztahu k jiným záměrům výstavby VTE (bude porovnána a okomentována efektivita různých koncepčních přístupů).
Bude důsledně vyhodnocena možnost snížení velikosti potřebné zpevněné plochy i terénních úprav (pro manipulační plochy i komunikace), a výsledný návrh zvoleného řešení bude odůvodněn na základě ověřitelných skutečností.
V případě nutnosti bude upřesněno umístění příjezdových komunikací pro možnost přesného výpočtu potřebných terénních úprav, rozsahu kácení atp.
- 4) Bude vyhodnocen způsob zpevnění manipulačních ploch a komunikací z hlediska dopadů na krajinný ráz, biodiverzitu a ekologické funkce krajiny, a budou navrženy případné změny technologie (např. štěrkové trávníky), zmenšení výměry zpevněných ploch atp.
Minimální požadované technické nároky budou podloženy ověřitelnými zdroji (např. potřebná únosnost zpevněných povrchů).
- 5) Budou jasně vyčísleny a lokalizovány uvažované trvalé i dočasné zábory ZPF, včetně záborů vyvolaných souvisejícími stavbami.
- 6) Dokumentace bude jasně konstatovat, zda je či není předpokládáno osvětlení ploch a objektů nad rámec leteckých návěstidel. V případě, že ho vyloučit nelze, dokumentace vyhodnotí potenciální negativní vlivy a navrhne odpovídající eliminační a zmírňující opatření.
- 7) Popis opatření souvisejících s realizací záměru odpovídající stupni projektové přípravy – zejména přeložky a úpravy dotčených komunikací, inženýrské sítě, nezbytná (i dočasná) opatření v obcích, kterými bude projíždět související doprava atp.
- 8) Pokud charakter záměru umožňuje opakovanou obnovu jeho funkčnosti (tzv. „repowering“), jejíž relevance bude vyhodnocena až v průběhu provozu záměru, pak je nutné všechny vlivy záměru hodnotit jako trvalé, nikoli jako dočasné.

Krajinný ráz:

- 9) Hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz bude pracovat s významně rozšířeným dotčeným krajinným prostorem (okruh 25 km), včetně zóny silné viditelnosti (bude zahrnovat Ralsko a Ještěd).
Hodnocení bude zahrnovat realistickou vizualizaci záměru z charakteristických blízkých i vzdálenějších pohledů (důraz zejména na pohledové uplatnění záměru v pohledech zahrnujících krajinné, přírodní a kulturní dominanty).
Záměr bude hodnocen jako celek, avšak každá VTE bude posouzena také samostatně, aby bylo možné identifikovat jednotlivé VTE s největšími dopady.
- 10) Nad rámec již předložených vizualizací budou doplněny pohledové studie z míst vizuálního kontaktu větrného parku s významnými krajinnými dominantami DoKP – interakce navrhovaného záměru s významnými atributy krajiny s výjimečnou hodnotou kulturní,

historickou, přírodní, estetickou (národní kulturní památka Bezděz, NPR a EVL Bezděz, PR a EVL Ralsko, kulturní památka Ralsko, národní kulturní památka Ještěd).

- 11) Při modelaci teoretické viditelnosti VTE z určitého místa bude počítáno s realistickou výškou očí pozorovatele nad terénem (zohlednění skutečné výšky vyhlídkové plošiny nad terénem u rozhleden, skalních a hradních vyhlídek atp.).
- 12) Vedle výhledových míst vytipovaných na základě analýzy území v prostředí GIS dle bodu 10, budou vypracovány realistické vizualizace zejména z těchto míst:
- ✓ Osečná, ulice Lázeňská – od jižního vstupu do areálu léčebny v Lázních Kundratice
 - ✓ Osečná, Chrastrná, z hráze Chrastrského rybníka
 - ✓ cyklostezka č. 3007 severně od Osečné z místa křížení s elektrickým vedením
 - ✓ skalní plošina hradu Stohánek
 - ✓ červená turistická stezka k hradu Děvín od východu – průhledy na záměr v blízkosti sedla (Děvín odbočka) a ze závěrečného úseku stezky pod hradem (k.ú. Hamr na Jezeře)
 - ✓ žlutá turistická značka mezi Křižanským sedl. a Starou školou Křižany, v blízkosti odbočky k Matoušově skále a po celé délce nelesního, vrstevnicového úseku stezky
 - ✓ reprezentativní pohledy zahrnující krajinné dominanty (Ještěd, Ralsko, Bezděz) z cyklostezek v blízkém okolí plánovaných VTE (alespoň 3 pohledy, včetně cyklostezky „Stará Generálská“)
 - ✓ od Kaple sv. Floriána v Náhlově
 - ✓ výhledová místa v obci Cetenov (osady Vysrčkov, Hrubý Lesnov, Dehtáry)
 - ✓ výhledová místa v obcích Světlá pod Ještědem, Rozstání, Jiříčkov, Proseč pod Ještědem
 - ✓ reprezentativní výhled z prostoru Sídliště pod Ralskem a přilehlých ulic v Mimoni (místo s nejlepší viditelností záměru)
 - ✓ vyhlídka nad Solvayovým lomem a Loupežnickou jeskyní (k.ú. Křižany)
 - ✓ Hradčanská vyhlídka (modrá tur. zn. u osady Hradčany, k.ú. Hradčany n. Ploučnicí)
 - ✓ vrchol Ralsko, vrchol Bezděz, vrchol Vyskeř
 - ✓ panoramatické výhledy z hlavního Ještědského hřebene – vyhlídka z vrcholu Ještědu, od chaty U Šámalů (k.ú. Proseč pod Ještědem)
 - ✓ vyhlídky z červené tur. zn. po hraně masivu Příhrazských skal (Drábské světničky)
 - ✓ rozhledna Kopanina (k.ú. Frýdštejn), skalní vyhlídka Hlavatice (k.ú. Mašov u Turnov), rozhledna Hamštejn (k.ú. Koberovy)
 - ✓ vyhlídka Švýcárna nad Drnovcem (k.ú. Drnovec), vrchol Klíč
- 13) Bude zvážena vizualizace záměru i z míst, uvedených v obdržení vyjádření, která nejsou ve výčtu vyjmenována. Jejich případné nezahrnutí do pohledové studie bude odůvodněno na základě posouzení teoretické viditelnosti dle terénních podmínek, případně zahrnutím místa do skupiny reprezentované jiným výhledovým místem v souladu s následujícím bodem.
- Bude konzultováno případné zpracování vizualizace záměru z výhledových míst v katastrech obcí, které vnesly příslušný požadavek ve vyjádření k oznámení záměru.
- 14) V případě velmi podobného pohledového uplatnění záměru ze dvou či více míst zejména v zastavěných částech obcí lze zpracování vizualizace koncentrovat na jediné místo s největším vlivem (počet viditelných VTE, výška viditelné části VTE nad horizontem, silnější interakce s krajinnými dominantami). Volba reprezentativního místa bude tímto způsobem odůvodněna.
- Uplatnění záměru v pohledech z míst tímto způsobem vyřazených z pohledové studie (reprezentovaných jako skupina jednou vizualizací) bude posouzeno na základě

vyhodnocení reprezentativního místa pro danou skupinu (se zohledněním případných významných odlišností – zejména rozdílného počtu viditelných VTE a velikosti jejich viditelné části).

15) Při vizualizacích záměru budou dodrženy následující požadavky:

- ✓ Fotografie budou pořizovány z venkovního prostoru, v podmínkách optimální viditelnosti (výborná dohlednost, optimální světelné podmínky) a v části dne i roku, kdy jsou VTE z daného místa nejlépe a nejvýrazněji viditelné.
- ✓ Při výpočtu výšky viditelné části VTE nad horizontem bude počítáno s realistickou výškou očí pozorovatele nad terénem (zohlednění skutečné výšky vyhlídkové plošiny nad terénem u rozhleden, skalních a hradních vyhlídek atp.).
- ✓ Vizualizovaný záměr musí odpovídat skutečnému měřítku zejména po tisku (platí i pro digitální zpracování), přičemž musí být jasně viditelné detaily a pozadí (umožňující srovnání měřítka objektů).
- ✓ Objekty budou zakresleny v reálném poměru k okolním objektům, s realistickou mírou ostrosti objektů a sytosti barev, odpovídající příslušné vzdálenosti od pozorovatele. Bude ověřen a doložen reálný vizuální projev obdobně velkých větrných elektráren (či jiných srovnatelných výškových staveb) na pohledech z různých úrovní vzdálenosti za výborné viditelnosti.
- ✓ V popisu pořízených fotografií bude uvedena vzdálenost od nejbližší viditelné VTE, souřadnice pozice pozorovatele, datum a čas pořízení fotografie.
- ✓ Poloha míst, odkud jsou pohledy snímány, pozorovaná výseč a znázorněné VTE budou vyznačeny do čitelné topografické mapy.
- ✓ Stejným způsobem budou znovu přepracovány i vizualizace, které již byly součástí dokumentu oznámení.

16) Hodnocení vlivu na krajinný ráz zohlední historické a kulturní hodnoty krajiny spočívající v přítomnosti zaniklých historických osad a prvků s nimi souvisejících, zřícenin středověkých hradů, stejně jako historický vývoj osídlení a využití krajiny (s ohledem na vyjádření Národního památkového ústavu).

17) Budou přehodnoceny dílčí závěry hodnocení vlivu na krajinný ráz a výsledné hodnocení bude podloženo argumenty reflektujícími obdržená vyjádření a závěr zjišťovacího řízení. Jedná se zejména o identifikované hodnoty krajinného rázu a hodnocení jejich ovlivnění záměrem.

Hodnocení se zaměří na vlivy záměru v podmínkách jeho nejlepší viditelnosti a potenciálně nejsilnějších dopadů na krajinnou scenérii.

18) Budou navržena kompenzační opatření pro minimalizaci vlivů záměru na krajinný ráz (např. optimalizace zpevněných povrchů, barevného provedení, světelné signalizace, snížení odlesku, v případě že to nebude v kolizi s ochranou ptáků a netopýrů, také kompenzační výsadby dřevin zejména podél cest apod.).

Bude doplněno stanovisko Úřadu pro civilní letectví a Ministerstva obrany k plánovanému vzhledu VTE.

Zdraví obyvatel:

19) Bude vypracováno hodnocení vlivu záměru na veřejné zdraví v procesu Hodnocení zdravotních rizik (Health Risk Assessment) autorizovanou osobou.

20) Bude zpracována podrobnější hluková studie, která bude splňovat následující požadavky:

- ✓ provedení orientačních měření nebo využití dat z veřejně dostupných hlukových map Libereckého kraje pro doložení stávajícího akustického pozadí, a tím i zajištění srovnatelnosti výsledků s budoucím stavem;
- ✓ prověření existence jiných významných zdrojů hluku, které by mohly působit společně se záměrem a ovlivnit celkovou hlukovou situaci;

- ✓ zohlednění frekvenčních pásem pod 100 Hz (tzv. nízkofrekvenční zvuk) při stanovení hlukových emisních parametrů větrných turbín a odborné vyhodnocení vlivu nízkofrekvenčního hluku na obyvatele;
 - ✓ doplnění výpočtu hluku pro provoz VTE v plném výkonu bez omezení;
 - ✓ popis řízení a kontroly výkonového omezení, včetně systému sledování a vymahatelnosti, resp. sankcionovatelnosti;
 - ✓ simulace krizového scénáře při poruše nebo výpadku systému řízení výkonu;
 - ✓ hodnocení z hlediska vnitřních chráněných prostorů staveb dle vyjádření KHS.
- 21) Bude zpracována detailní studie vlivů flicker efektu, stroboskopického efektu a světelného znečištění s důrazem na vlivy na veřejné zdraví a opatření k jejich minimalizaci.
Nad rámec již provedeného hodnocení vlivu zastínění budou zhodnoceny jednotlivé VTE z hlediska počtu jimi ovlivněných objektů pro trvalé bydlení a doby působení vlivu (zastínění, flicker efekt, stroboskopický efekt, hluk).
- 22) Vyhodnocení vlivu záměru na rekreační funkce krajiny (myšleno z pohledu každodenní a víkendové rekreace obyvatel v místě bydliště a jeho blízkém okolí), včetně snížení pocitu klidu a pohody, a z něj plynoucích dopadů na zdraví obyvatel dotčeného území.
- 23) Vyhodnocení dopadů na zdraví obyvatel se bude zabývat jak obdobím provozu větrného parku, tak dopady vznikajícími v době jeho výstavby a likvidace.
Vyhodnocení vlivů záměru ve fázi realizace v oblasti hluku a atmosférických emisí bude vycházet z intenzity a objemu dopravy během kampaní (nikoli pouze z průměrných hodnot za 24 měsíců). Stejně tak hluk a emise prachových částic ze stavebních prací budou reflektovat maximální intenzitu činnosti v kampaních.

Ekosystémy a biodiverzita:

- 24) Bude vyhodnocen vliv záměru na biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců, včetně ovlivnění samotných druhů, které se v dotčeném území mohou vyskytovat.
- 25) Bude vyhodnocen význam ekologických funkcí dřevin a porostů dřevin navržených ke kácení (včetně funkcí klimatických a hydrologických).
V rámci hodnocení dřevin (mimolesních i lesních) bude prověřena přítomnost dutin, hnízd ptáků a úkrytů netopýrů či xylofágního hmyzu. Význam dřevin bude hodnocen z pohledu jedinců i skupin/porostů.
Výstupy tohoto hodnocení budou zohledněny v hodnocení vlivů záměru na ptáky, hmyz a netopýry.
Součástí bude zhodnocení možného vlivu kácení na staré odrůdy ovocných stromů a keřů a související aktivity Geoparku Ralsko v ochraně genofondu těchto odrůd.
Budou navržena kvalitativně i kvantitativně odpovídající zmírňující a kompenzační opatření (zejména snížení rozsahu kácení a kompenzační výsadba).
- 26) Bude vyhodnocen vliv záměru, včetně zásahů pouze souvisejících s vlastními VTE (úpravy stávajících komunikací a stavba nových, instalace elektrického vedení, manipulační plochy atd.), na ekologicky cenné prvky jako jsou významné krajinné prvky, územní systém ekologické stability, meze a remízy, staré i recentně vysazené aleje atp.
- 27) Bude dopracováno vyhodnocení vlivu VTE a souvisejících staveb a zásahů na ptáky. Vedle vlivu za běžných podmínek se hodnocení zaměří na vlivy v době tahu, tj. podzimní a časně jarní období (říjen-listopad a únor-březen). Zejména se jedná o prověření případných migračních tras velkých druhů ptáků táhnoucích ve skupinách či hejnech (např. husy, labutě, jeřábi, kormoráni apod.). Hodnocení zohlední i případný vliv nočního osvětlení na migrující ptáky.
Při hodnocení bude respektována Metodika ornitologického průzkumu pro záměry výstavby větrných elektráren České společnosti ornitologické.

- 28) Vyhodnocení možnosti trvalého/dočasného vedení přístupových komunikací trasou, která umožní zachování cenných částí liniových porostů dřevin podél stávajících komunikací. Bude zároveň přihlédnuto k možnému střetu se zájmy na ochranu historické sítě cest.
- 29) Bude navržen způsob rekultivace dočasně dotčených ploch.
- 30) Bude provedena aktualizace hodnocení podle § 67 zákona o ochraně přírody a krajiny, která vhodným způsobem zohlední mimo jiné výše uvedené body.

Klima, hydrologické a klimatické funkce krajiny:

- 31) S přihlédnutím k metodickému výkladu Ministerstva životního prostředí ČR č.j. MZP/2017/710/1985 bude zpracováno vyhodnocení vlivů záměru na klima z hlediska přímých i nepřímých emisí skleníkových plynů (včetně vlivu terénních úprav, kácení, dopravy) a dopadů na klimatické funkce krajiny (ovlivnění vláhového režimu, odstranění dřevin, změna klimaticky aktivního povrchu).
Součástí bude návrh odpovídajících zmírňujících a kompenzačních opatření.
- 32) Popis a věcně zaměřené vyhodnocení hydrogeologických podmínek vycházející alespoň z již existujících zdrojů informací, zejména hydrogeologických a pedologických map, databáze BPEJ, historických průzkumných prací atd. a pochůzky v terénu.
- 33) Vyhodnocení vlivu záměru na mikroklima v okolí záměru (turbulentní proudění od rotorů, změna klimaticky aktivního povrchu na zastavěných a zpevněných plochách) a na biotopy vázané na vodu (především z hlediska možného snížení dotace vodou a zvýšení výparu).
Součástí bude vyhodnocení vlivu terénních úprav, zejména případných zářezů a náspů, a zpevněných ploch na režim proudění podzemních vod a na vláhové podmínky v dotčeném území.
- 34) Vyhodnocení možného ovlivnění všech případně zjištěných vodních zdrojů, pramenů a na vodu vázaných biotopů v dotčeném území, a to s uvážením potenciální interakce vlivů záměru s dopady změny klimatu.

Zemědělský půdní fond (ZPF):

- 35) Vyhodnocení vlivu záměru na půdy v souladu s požadavky obsaženými v obdržených vyjádřeních (vláhové a biologické podmínky, vodní a větrná eroze atd.).
Vyhodnocení navrhovaného řešení z hlediska ochrany ZPF, životního prostředí a ostatních zákonem chráněných veřejných zájmů (§ 9 odst. 6 zákona o ochraně ZPF).

Kulturní dědictví:

- 36) Budou identifikovány veškeré střety záměru a souvisejících zásahů s lokalitami s archeologickými nálezy I. a II. kategorie.
- 37) Odbornou osobou s odpovídajícím vzděláním a praxí bude vyhodnocena významnost dotčení kulturních a historických památek a střetů záměru s lokalitami zaniklých sídel ve smyslu posouzení vlivu na kulturní dědictví podle § 2 zákona. Hodnocení přihlédne zejména k vyjádření Národního památkového ústavu a Etnologického ústavu. Budou navržena eliminační a zmírňující opatření a bude vyhodnocena jejich účinnost.

Lázeňství, rekreace, turistika:

- 38) Vyhodnocení vlivu záměru na rekreační a turistický potenciál širšího ovlivněného území, se zřetelem na návštěvnost významných historických, architektonických a přírodních památek, jakož i na využívání celého území nesoustředěnou turistikou napříč málo dotčenou krajinou, která má v zájmovém území značný význam.
Hodnocení bude vycházet také ze zpracovaných vizualizací a předpokládaných dopadů záměru na krajinný ráz.
- 39) Vyhodnocení vlivů na parametry lázeňského místa z hlediska zájmů chráněných zákonem č. 164/2001 Sb., lázeňský zákon“.

Ukončení záměru, rekultivace dotčených ploch:

- 40) Popis a zhodnocení efektivity procesu odstranění a konečné likvidace dosloužilých VTE, včetně možností recyklace vlastních VTE a ostatních stavebních objektů/materiálů.
- 41) Návrh rekultivace dotčených ploch po ukončení záměru, jehož cílem bude vytvoření přírodě blízkých biotopů s dobrou adaptabilitou vůči předpokládaným dopadům změny klimatu.

Souhrnné požadavky:

- 42) Hodnocení vlivů záměru bude zaměřeno nejen na vlastní stavby VTE, ale stejným důrazem také na veškeré související stavby (např. komunikace, inženýrské sítě, zpevněné plochy), zásahy do životního prostředí (např. terénní úpravy a související přesuny zemin, šíření rozmnožovacích částí rostlin dopravní a stavební technikou, dočasné skladování materiálu) a činnosti (např. doprava, stavební činnost, hygienické potřeby dělníků).

Hodnocení se bude týkat fáze přípravné a realizační, provozní i fáze ukončení záměru – likvidace staveb, rekultivace dotčených ploch.

Na základě identifikovaných významných negativních vlivů bude přehodnocen rozsah dotčeného území a okruh dotčených územních samosprávních celků ve smyslu § 3 písm. c) a d) zákona.

- 43) Pro všechny identifikované významné negativní vlivy záměru na životní prostředí bude vypracován návrh eliminačních, zmírňujících či kompenzačních opatření. V případě neproveditelnosti takového opatření, nebo jeho pouze částečné efektivity, bude zdůvodněno navržené řešení a nemožnost realizovat opatření účinnější.

- 44) Všechny připomínky obsažené v obdržení vyjádření budou adresně vypořádány, a to v rozsahu a podrobnosti odpovídající charakteru každé připomínky a jejímu věcnému zaměření (věcně se opakující připomínky je možné sloučit v jedno vypořádání).

Vypořádání bude odkazovat na kapitoly/podkapitoly dokumentace, ve kterých je téma podrobněji zpracováno, resp., ve kterých byly jednotlivé požadavky a připomínky zohledněny či vypořádány (v případě rozsáhlejších kapitol bude uvedena i příslušná strana, kde je téma řešeno).

Vypořádání obdržení připomínek a závěru zjišťovacího řízení budou uvedena v samostatné kapitole v úvodu dokumentace vlivů záměru.

- 45) Dokumentace vlivů bude předložena jako celek reflektující výstupy ze zjišťovacího řízení, tj. nebude obsahovat paralelně „platné“ mutace týchž kapitol a příloh s různým obsahem a případně různými závěry.

Vzhledem k tomu, že dokument oznámení byl zpracován v rozsahu přílohy č. 4 zákona, je možné pro lepší přehlednost při zpracování odlišit nový text barevně od původní verze.

Údaje týkající se záměru a jeho vlivů budou v celém dokumentu sjednoceny tak, aby bylo zcela jasné, z jakých informací hodnocení vychází a jaké jsou jeho závěry.

V přílohách dokumentace, které představují samostatné odborné práce (např. biologické hodnocení, hodnocení vlivu na krajinný ráz atp.) bude na začátku uveden obsah dokumentu se stránkováním jednotlivých kapitol a podkapitol.

Návrh variantních řešení:

- 46) Příslušný úřad v souladu s ustanovením § 7 odst. 8 zákona navrhuje zpracovat varianty provedení záměru na základě výstupů provedených hodnocení dle předchozích bodů. Varianty se mohou lišit zejména počtem navržených VTE, jejich umístěním a výškou, případně i technologií jejich instalace.

- 47) Cílem variantních řešení záměru bude na základě provedených analýz vlivů záměru na životní prostředí a případných alternativních technologií eliminovat, či alespoň zmírnit identifikované významné negativní vlivy záměru na všechny složky životního prostředí.

Jedná se zejména o snížení vlivu na krajinný ráz, veřejné zdraví, volně žijící živočichy, kulturní dědictví, lesní porosty a dřeviny rostoucí mimo les, klima a klimatické funkce krajiny.

- 48) Příslušný úřad navrhuje především prověřit možnosti a přínosy eliminace jednotlivých VTE s nejvýznamnějšími identifikovanými dopady na životní prostředí, resp. s významnými dopady na více složek životního prostředí (se zohledněním také dopadů související infrastruktury), a dále možnosti a přínosy redukce rozměrů navrhovaných VTE. Variantní řešení počtu a prostorové kompozice VTE budou hodnocena i z hlediska jejich odlišných nároků na úpravy a rozšíření cestní sítě a souvisejících dopadů na životní prostředí.
- 49) Prověřované varianty, které budou z důvodu významných překážek odmítnuty, budou v dokumentaci alespoň náležitě popsány a zakresleny v mapě. Odmítnutí takových variant bude odpovídajícím způsobem zdůvodněno.

Odůvodnění

Krajský úřad obdržel dne 7. 7. 2025 dokument oznámení zpracovaný podle přílohy č. 4 zákona. Přílohou oznámení bylo stanovisko krajského úřadu č.j. KULK 24289/2025, ze dne 10. 4. 2025, vydané podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZOPK). Citované stanovisko vyloučilo významný negativní vliv záměru na evropsky významné lokality a ptačí oblasti.

Příslušný úřad v souladu se zákonem rozeslal dne 17. 7. 2025 dokument oznámení, spolu s žádostí o vyjádření, dotčeným územním samosprávným celkům a dotčeným orgánům státní správy.

Dokument oznámení krajský úřad zveřejnil v souladu s § 16 zákona na internetu dne 17. 7. 2025, rovněž na své úřední desce zveřejnil ve stejný den informaci, kdy a kde lze do dokumentu oznámení nahlížet.

V rámci zjišťovacího řízení obdržel příslušný úřad následující vyjádření:

- Krajská hygienická stanice LK – č.j.: KHSLB 16835/202, ze dne 18. 7. 2025,
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, regionální pracoviště Liberecko – č.j. SR/1562/LI/2025-2,
- Městský úřad Česká Lípa, odbor životního prostředí – č.j. MUCL/106985/2025, ze dne 11. 8. 2025,
- Národní památkový ústav, ÚOP v Liberci – č.j. NPÚ-353/63802/2025, ze dne 6. 8. 2025,
- Městský úřad Česká Lípa, stavební úřad, jako příslušný orgán státní památkové péče – č.j. MUCL/108167/2025, ze dne 13. 8. 2025,
- Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., č.j. ARUP 4925/2025, ze dne 18. 8. 2025,
- Etnologický ústav AV ČR, v.v.i., č.j. EÚ-134/2025, ze dne 13. 8. 2025,

K oznámení záměru se vyjádřily tyto obce:

- Město Ralsko (dopis ze dne 23. 7. 2025)
- Město Osečná (dopis ze dne 12. 8. 2025)
- Město Mimoň (dopis ze dne 14. 8. 2025)
- Město Stráž pod Ralskem (dopis ze dne 15. 8. 2025)
- Obec Hlavice (dopis ze dne 7. 8. 2025)

- Obec Cetenov (dopis ze dne 13. 8. 2025)
- Obec Hamr na Jezeře (dopis ze dne 14. 8. 2025)
- Obec Všelibice (dopis ze dne 18. 8. 2025)

Po konci lhůty k vyjádření obdržel příslušný úřad vyjádření od samosprávy Libereckého kraje a od Sdružení lázeňských míst České republiky. Obě vyjádření požadovala posouzení záměru podle zákona. Dle § 6 odst. 6 zákona k vyjádřením zaslaným po lhůtě příslušný úřad nepřihlíží. Budou však předána oznamovateli.

Z řad veřejnosti se vyjádřili (jmenovány pouze právnické osoby):

- ZO ČSOP Klenice Mladá Boleslav (dopis ze dne 31. 7. 2025),
- Spolek historie Mimoňska (dopis ze dne 6. 8. 2025),
- Společnost pro trvale udržitelný život, Českolipská regionální pobočka (dopis ze dne 11. 8. 2025),
- Geopark Ralsko o.p.s. (dopis ze dne 11. 8. 2025),
- Junák – český skaut, přístav Ralsko Mimoň, z.s. (dopis ze dne 11. 8. 2025)
- LAG Podralsko z.s. (dopis ze dne 12. 8. 2025),
- Sdružení Náhlav v oblasti Ralsko (dopis ze dne 13. 8. 2025),
- Lázně Kundratice, a.s. (dopis ze dne 7. 8. 2025),
- ZO ČSOP při Správě CHKO Jizerské hory (dopis ze dne 15. 8. 2025),
- Hnutí Duha, organizační skupina Šelmy (dopis ze dne 14. 8. 2025)

Příslušný úřad dále obdržel 181 vyjádření od fyzických osob, z čehož 122 vyjádření je možné seskupit do 3 množin charakterizovaných prakticky shodným obsahem textu.

Dále byly doručeny 2 petice v zákonné lhůtě pro vyjádření a 1 petice po konci této lhůty. Obsah petic se věcně neliší od již obdržených vyjádření veřejnosti, ve věcné rovině tedy je závěrem zohledněn.

Dále příslušný úřad obdržel vyjádření od ostatních odborů krajského úřadu.

Krajská hygienická stanice LK (dále jen KHS) navrhuje posoudit záměr podle zákona a požaduje, aby v rámci dokumentace EIA bylo dopracováno hodnocení vlivů na veřejné zdraví a dále byla adekvátně dopracována hluková studie. Předložené oznámení sice nepředpokládá negativní vliv na zdraví osob, orgán ochrany veřejného zdraví však konstatuje, že závěry zpracovatele nejsou dostatečně doloženy.

K zajištění úplnosti a věrohodnosti hlukového hodnocení je dle KHS vhodné dokumentaci doplnit o následující informace:

1) Doložení výchozí akustické situace:

Ve studii nebylo provedeno žádné měření stávající hlukové situace v území. Doporučujeme provést orientační měření nebo využít data z veřejně dostupných hlukových map.

2) Kumulativní vlivy:

Studie neřeší možné kumulativní účinky dalších stacionárních zdrojů hluku. Žádáme o vyjádření, zda v zájmovém území existují jiné významné zdroje hluku.

3) Nízkofrekvenční složka hluku (LFH):

Navrhovaný záměr zahrnuje zařízení, která jsou běžně spojována s produkcí nízkofrekvenčního hluku. Tento typ hluku má specifické vlastnosti – snadno se šíří prostorem, hůře se tlumí, a může způsobovat obtěžující nebo zdravotně nepříznivé vjemy i při celkově splněných hladinách hluku.

Žádáme proto zpracovatele, aby se specificky zabýval následujícím:

- zda byla zohledněna frekvenční pásma pod 100 Hz při stanovení emisních parametrů větrných turbín,
- zda výpočetní model CadnaA umožňuje posouzení LFN a byl-li v tomto směru využit,
- pokud hodnocení nízkofrekvenčního hluku nebylo provedeno, požadujeme jeho odborné zdůvodnění.

4) Výpočet při plném výkonu a spolehlivost regulačního opatření:

Studie ve své výchozí podobě počítá se snížením výkonu větrných elektráren v nočních hodinách jako nutnou podmínkou pro dosažení souladu s hygienickými limity.

Hlukové výpočty při plném výkonu (bez regulace) ukazují, že noční hodnoty na nejzatíženějších bodech dosahují až 39,9 dB, tedy s minimální rezervou vůči hygienickému limitu 40 dB. Vzhledem k nejistotě modelových vstupů a vlivu meteorologických podmínek může i drobná odchylka vést k překročení limitu.

Žádáme proto o:

- doplnění výpočtu hluku pro provoz VTE v plném výkonu bez omezení,
- popis řízení a kontroly výkonového omezení, včetně systému sledování a sankcí, - simulaci krizového scénáře při poruše nebo výpadku systému řízení výkonu.

5) Chráněné vnitřní prostory:

Studie hodnotí výhradně chráněné venkovní prostory staveb. Doporučujeme uvést, zda bylo uvažováno hodnocení i pro chráněné vnitřní prostory obytných budov, a pokud ne, z jakého důvodu (např. chybějící podklady nebo omezený rozsah studie).

6) Dopravní zátěž v provozní fázi:

Žádáme o kvantifikaci servisních zásahů v typickém roce (např. počet příjezdů měsíčně, typ vozidel), a doložení, proč tento režim nemá vliv na akustickou situaci.

Současně Krajská hygienická stanice požaduje hodnocení vlivu záměru na veřejné zdraví.

Vypořádání příslušného úřadu

Připomínky k záměru byly zohledněny závěrem zjišťovacího řízení a relevantní požadavky na zaměření dokumentace vlivů byly zpracovány do požadavků příslušného úřadu.

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, RP Liberecko (dále jen „AOPK“) požaduje posouzení záměru v celém rozsahu dle zákona.

AOPK zároveň doporučuje dopracovat dokumentaci vlivů záměru v souladu s následujícím:

- 1) Průzkumy ornitofauny proběhly během hnízdní sezóny a těsně po jejím závěru, mezi 1. 5. a 22. 9., celkem v 9 termínech. Chybí ale zhodnocení případného rizika střetu s ptáky v době tahu, tj. podzimní a časné jarní období (říjen-listopad a únor-březen). Zejména se jedná o prověření případných migračních tras velkých druhů ptáků táhnoucích ve skupinách či hejnech (např. husy, labutě, jeřábi, kormoráni apod.). Předmětem ochrany ptačí oblasti Českolipsko – dokeské pískovce a mokřady je mj. jeřáb popelavý (*Grus grus*). Mimo vlastní území PO jsou evidována hnízdiště v oblasti Plouznice a Hamr na Jezeře, nelze tak vyloučit jejich přítomnost v době tahu.
- 2) Byl opomenut střet s vymezeným jevem "Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců" (rys, medvěd, vlk, los. Zhruba polovina VTE je přitom situována do vymezeného jádrového území (především o plochy bezlesí bývalých obcí Černá Novina a Holíčky - VTE 1,2, 8, 9, 10, 12,16), plus část doprovodné cestní sítě. Proto je potřeba posoudit záměr i z hlediska dotčení soustavy Natura 2000 - lokalit pro velké savce - hodnocení vlivu záměru na předmět ochrany EVL Beskydy (vlka obecného) a EVL Blanský les (rysa ostrovida).
- 3) V biologickém hodnocení chybí seznam zjištěných druhů cévnatých rostlin. Podle nálezové databáze AOPK ČR byly recentně v území dotčeném plánovaným záměrem

VTE zjištěny taxony zařazené do Červeného seznamu cévnatých rostlin (např. *Veronica opaca*, *V. agrestis*).

Z popisu, a také kvůli absenci celkového seznamu zjištěných druhů, není zcela jasné, zda a do jaké míry se v dotčeném území vyskytují invazní druhy.

- 4) VTE projektovat tak, aby je bylo možné vypnout v době rizikově vysoké aktivity netopýrů. Zpracovat návrh plánu vypínání VTE při nízké rychlosti větru, kdy je aktivita netopýrů nejvyšší.
- 5) V rámci další přípravy záměru vyhodnotit možnost osazení plašiček ptáků a netopýrů na jednotlivé VTE.
- 6) Není dostatečně vyhodnocen vliv realizace na VKP les, údolní niva, vodní tok, příp. na jiné hodnotné přírodní fenomény, zda a v jaké míře se těchto prvků dotkne úprava přístupových komunikací a trasa kabelového vedení VN a VVN. Podél přístupové komunikace z Židlova na Olšinu byla z prostředků Operačního programu Životní prostředí vysázena dubová alej.
- 7) Posouzení vlivu na KR nepracuje dostatečně se všemi významnými atributy. Je potřeba je doplnit do posouzení a zrevidovat celkové hodnocení, např.:
 - a) Posouzení míry degradace hodnot území, pro které byl vyhlášen Národní geopark Ralsko. Geopark byl opomenut v hodnocení coby indikátor přítomnosti hodnot přírodní, kulturní a historické charakteristiky, resp. indikátor zvýšené krajinařské a kulturní hodnoty v DoKP.
 - b) Doplnit pohledové studie z míst vizuálního kontaktu větrného parku s výraznými krajinnými dominantami DoKP, - interakce navrhovaného záměru s významnými atributy krajiny s výjimečnou hodnotou kulturní, historickou, přírodní, estetickou (národní kulturní památka Bezděz, NPR a EVL Bezděz, PR a EVL Ralsko, kulturní památka Ralsko) - rozhledna Vrátnská hora, Stříbrník - vrchol, zelená turistická cesta pod Velenickým a Brnišťským vrchem, z dálnice Turnov - Mnichovo Hradiště, silnice Hrubý Lesnov - Kozmice - Strážště, silnice Náhlov - Těšnov, Břevniště - pod Útěchovickým Špičákem, Osečná - komunikace z Družcova u křižovatky na Janův Důl, okolí Jenišovského mlýna, vyhlídka Kytara P. Havlíka, skalní vyhlídka Velký Jelení vrch, Křižany - silnice od nádraží do obce, Solvayův lom - vyhlídka, z cyklostezky Stará generálská, Klášter - Hradiště - modrá turistická trasa nad pivovarem, zřícenina hradu Zvířetice, Mladá Boleslav - rozhledna Michalovice, Střeleč - nad pískovnou, Příhrazské skály, Mužský, Hradčanská vyhlídka, Malá Buková, Vyhlídka Červený kámen, Trosky, rozhledna Dubecko u Kozákova, Vyskeř - vrchol.
 - c) Pohledové studie požadujeme zpracovat v podmínkách optimální viditelnosti, nikoliv v oparu, jak bylo předloženo v posouzení vlivu na krajinný ráz.
- 8) Vyhodnocení vlivu zcela opomíjí nehmotnou hodnotu krajiny, genius loci.
- 9) Dojde k industrializaci dosud harmonické krajiny, což vyvolá snížení potenciálu rekreačního využití.
- 10) Záměr přebíjí všechna vertikální měřítka krajiny, bude v kolizi s vertikálními dominantami zásadního významu, dojde k narušení panoramatu.
- 11) Areál leží v místech zaniklých, která jsou historickým kulturním dědictvím, vázaným na unikátní krajinnou strukturu. Vzhledem k umístění v bývalém vojenském prostoru je nejcecnějším krajinným prvkem konzervace pastvin s rozptýlenou zelení uzavřených v enklávách lesních porostů, které jsou signifikantním znakem tohoto krajinného prostoru. Výstavbou dojde k jednoznačnému narušení harmonického měřítka tohoto prostoru.
- 12) Pohled z Ralska nelze podhodnotit konstatováním, že je stíněn stromy. Pod vrcholem Ralska roste suťový les s volným zápojem stromového patra, některé dřeviny mají až

soliterní charakter. Clona stromů může být v těchto extrémních podmínkách pomíjivá. Argument stínění je nadhodnocený, je třeba v tomto ohledu hodnocení objektivizovat.

- 13) Lze očekávat vliv záměru na krajinnou dominantu vrchů Velký a Malý Bezděz včetně přítomného hradu Bezděz, jenž je kulturní a historickou památkou i z širšího krajinného rozměru přesahující hranice tohoto celku, a to zejména ze severovýchodního a východního směru, a dále z vrcholů Polomených hor.
- 14) Rovněž lze očekávat vliv záměru na krajinnou dominantu vrchu Ralsko, včetně zříceniny hradu, nejen v rámci krajinného celku, nýbrž i z širšího krajinného rozměru.
- 15) Jedna VTE je lokalizována v místě skupiny tří staletých stromů nedaleko bývalé kaple na Černé Novině. Stromy jsou navrženy na vyhlášení za památné. Úprava komunikace v zaniklé obci Olšina v místě někdejšího kostela, poblíž dominantní lípy (obvod kmene cca 5 m) navržené na památný strom – doplnit upřesnění konkrétního dopadu záměru.

Vypořádání příslušného úřadu

Připomínky k záměru byly zohledněny závěrem zjišťovacího řízení a relevantní požadavky na zaměření dokumentace vlivů byly zpracovány do požadavků příslušného úřadu.

Z hlediska věcné a místní příslušnosti příslušný úřad upozorňuje, že AOPK je v tomto případě z hlediska ochrany přírody příslušná pouze na území ve správě Vojenských statků a lesů, nicméně příslušný úřad přihlédl k věcnému obsahu prezentovaných odborných názorů i v ostatních ohledech. Všechny připomínky budou vypořádány dokumentací vlivů záměru.

Požadovaná výhledová místa pro zpracování vizualizace záměru byla prověřena příslušným úřadem (převážně s využitím reliéfní mapy a ortofotomapy, částečně též v terénu) a zohledněna v požadavcích na zpracování pohledové studie.

Výhledová místa, která nebyla zahrnuta do výčtu příslušným úřadem požadovaných vizualizací jsou charakterizovatelná významně zakrytým výhledem směrem k záměru, vzdáleností od záměru převyšující 25 km, případně se jedná o místa, která se vzdáleností a pozicí vůči záměru významně neliší od jiné, již požadované vizualizace. Pro příklad lze uvést, že výhled z modré turistické značky v zástavbě Kláštera hradíště n. J. na Větrný park Ralsko je málo pravděpodobný v důsledku přítomnosti staveb a zvedajícího se svahu ve směru záměru. Bližší z věží zříceniny hradu Trosky – Baba se nachází ve vzdálenosti cca 28,6 km od nejbližší VTE. Výhled z Vrátenské hory bude částečně zakryt dvojvrcholovým tělesem Bezdězu, nicméně část větrného parku bude teoreticky viditelná. Vzhledem ke vzdálenosti cca 25 km a větší je však otázkou, jak zřetelně budou VTE v pozadí Bezdězu patrné.

S uvážením rozměrů VTE, které dosud v ČR, ani jinde v blízkosti Libereckého kraje nemají dle dostupných zdrojů obdoby, nelze na druhou stranu bez bližšího prozkoumání vyloučit vliv větrného parku i na pohledy z větších vzdáleností. Dokumentace proto bude muset případné nezahrnutí takových vzdálenějších pohledů odůvodnit.

Městský úřad Česká Lípa, odbor životního prostředí nepožaduje posouzení záměru v celém procesu podle zákona a vylučuje vliv záměru na soustavu Natura 2000.

Vypořádání příslušného úřadu

Městský úřad Česká Lípa není příslušným k posouzení vlivu záměru na evropsky významné lokality a ptačí oblasti. Příslušným orgánem je v tomto případě Krajský úřad Libereckého kraje.

Krajský úřad, odbor zdravotnictví a odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu neměly k předloženému oznámení zásadní připomínky a nepožadovaly posouzení záměru podle zákona.

Vypořádání příslušného úřadu

Vzhledem k obsahu obou vyjádření nechává je příslušný úřad bez komentáře.

Krajský úřad, odbor životního prostředí a zemědělství

Z hlediska zájmů chráněných zákonem o ochraně přírody (dále jen ZOPK) požaduje posouzení záměru podle zákona.

Odůvodnění:

Místa stavby samotných 16 VTE a nejbližší okolí těchto staveb je v dokumentaci i v příloženém hodnocení dle § 67 ZOPK pospáno poměrně přehledně co se týče dotčení zájmů ochrany přírody. Zcela však chybí jakékoliv hodnocení navazujících staveb, konkrétně přístupových komunikací a jejich rozšiřování na požadovaných 4,5 m, které předpokládá rozsáhlé kácení a mýcení doprovodné zeleně. To vyplývá z příložených map příjezdových komunikací, kde je vždy u každé cesty jasně uvedena plocha kácení a mýcení mimolesní zeleně. S tím je v naprostém rozporu jak dokumentace, tak především hodnocení dle § 67 ZOPK.

Na straně 39 dokumentace je uvedeno, že v rámci záměru nebude kácena mimolesní zeleň. Na straně 111 téže dokumentace se pak uvádí nutnost kácení mimolesní zeleně bez jakékoliv bližší specifikace.

Hodnocení dle § 67 ZOPK pak dotčení dřevin rostoucích mimo les dokonce vůbec neidentifikuje jako dotčený chráněný zájem (viz tabulka na str.19). Vůbec se plánovaným kácením zeleně mimo les nezabývá ani jinde v hodnocení (viz str.50 – Fáze výstavby VTE). Při stavbě komunikací pak hodnocení uvažuje jen s narušením travnatého drnu (viz str. 53 hodnocení) a řeší tak ve spojení s tím jen ochranu bezobratlých.

Kácení zeleně pak není uváděno ani jak možný negativní dopad na ptáky, přestože zde prokazatelně žijí druhy chráněné i nechráněné, vázané právě na tuto rozptýlenou mimolesní zeleň, což zmiňuje i hodnocení dle § 67 ZOPK.

Podle příložených map, z kterých jediných lze odvodit rozsah kácení a mýcení zeleně, se nejedná o plošně zanedbatelný zásah. Lze předpokládat kácení zeleně v rozsahu několika hektarů (předpoklad záboru ZPF pro komunikace je více jak 6 ha, z toho velká část se týká právě rozšiřování stávajících, kde je kácení předpokládáno). Bez zhodnocení kvality kácené zeleně (myšleno druhově, velikostně), přesného plošného rozsahu kácení, nelze vyloučit dopady do dalších chráněných zájmů, především druhové ochrany.

Z toho pohledu se pak jeví nedostatečná v dokumentaci i hodnocení zmiňovaná plánovaná výsadba doprovodné zeleně. Když pomineme, že je zde uváděna jako určitá kompenzace za dotčení krajinného rázu, pak je zcela neadresná. Není jasně určeno, které cesty se budou takto ozelenovat, zda je s ozeleněním počítáno v předpokládaném vynětí ze ZPF (tj. zda bude vůbec reálně možné cesty ozelenit). Zjevně se ale nepočítá s tím, že by se dělala náhradní výsadba za pokácené dřeviny mimo les v trasách komunikací, což je ale nutné také reálně zvažovat jako nezbytnou kompenzaci.

V předložené dokumentaci a hodnocení dle § 67 ZOPK tak chybí hodnocení dopadu záměru jako celku na dřeviny rostoucí mimo les, včetně zhodnocení dopadu kácení na chráněné druhy i obecnou ochranu ptáků, upřesnění výsadeb včetně náhradní výsadby jako kompenzace za kácení. Toto musí být jasně uvedeno v záměru a poté řádně vyhodnoceno hodnocením dle § 67 ZOPK. Bez toho si nelze učinit ucelený pohled na míru dotčení zájmů ochrany přírody celým záměrem, což není jen prostá stavba 16 VTE.

Dokumentace obsahuje často nejasné, nepřesné informace, které je nutné upřesnit a dopracovat i do hodnocení dle § 67 ZOPK.

- Na str.40 uvedené ozelenění parku VTE formou zatravnění. Není jasné, co by se mělo zatravněvat, když se předpokládá, že veškeré stavbou dotčené plochy zůstanou dočasně odejmuté ze ZPF se štěrkovým povrchem.
- Stejně tak je na str.41 uvedeno, že po dobu provozu VTE nebudou žádné zvýšené nároky na dopravu. Přesto se nutnými opravami VTE a dopravou zdůvodňuje ponechání cca 1,4 ha plochy u každé VTE vysypané štěrkem. Toto pak vůbec

hodnocení dle § 67 ZOPK nezmiňuje, přestože z hlediska zapojení staveb VTE do krajiny s co nejmenším negativním dopadem na ráz krajiny se jedná o velké plochy trvale stavebně dotčené s rušivým vlivem. Toto hodnocení dle § 67 ZOPK neřeší, přestože se jedná o citelný zásah do dochovaného stavu krajiny, kdy není jasná nutnost takového zásahu.

- Hodnocení záměru z hlediska dotčené výměry lesa jako VKP je nedostatečné. Hodnocení dle § 67 ZOPK dotčení VKP les uvažuje jen jako nepřímé, neboť stavby VTE nejsou umísťovány v lese (viz tabulka str.19). Zcela ale opět pomíjí vliv souvisejících staveb, které budou dotčení lesa vyžadovat přímo, jak vyplývá z dokumentace (sítě, komunikace). Z tohoto pohledu je hodnocení chybné a je nutné jej dopracovat.

Dále upozorňuje, že záměr, konkrétně vedení přípojek a komunikací, se dotýká lesních pozemků (např. p.p.č.115, 162/1 v k.ú. Náhlov nebo 221/1 v k.ú. Svěbořice), které jsou ve vlastnictví Vojenských lesů a statků ČR. Zde dle § 78 odst.13 písm.18 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“) je zde příslušným orgánem ochrany přírody Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Přestože nebude pro povolení záměru vydávat samotné rozhodnutí, bude jeho stanovisko nezbytným podkladem pro vydání jednotného environmentálního stanoviska (viz § 4 zákona o JES).

Z hlediska zájmů chráněných lesním zákonem konstatoval, že záměr je umístěn mimo pozemky určené k plnění funkcí lesa, pouze přístup a napojení bude vedeno lesem v rozsahu cca 0,7 ha a dvě elektrárny budou umístěny do 30 m od lesa (15 m a 24 m). Vzhledem k uvedenému nemá k oznámení záměru připomínky.

Z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu (dále jen ZPF) požaduje posouzení záměru podle zákona a uvádí, že na základě zásad ochrany ZPF stanovených v §§ 3, 4 a 8 zákona o ochraně ZPF není takto navržený záměr akceptovatelný.

Odůvodnění:

Záměr „Větrný park Ralsko“ je projektován jako stavba 16 ks větrných elektráren s výškou stožáru do 166 m, průměru rotoru do 163 m v katastrálním území Náhlov a Svěbořice v jedné variantě. Navrhovaná stavba je umísťována především na zemědělskou půdu. Předmětná stavba prozatím není v souladu s Územním plánem Ralsko, i když dokumentací je avizováno, že změna územního plánu je připravena k posouzení dotčenými orgány.

Celkový zábor zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“) je v dokumentaci vyčíslen na maximálně 44,7523 ha v prostoru volné krajiny pouze s důrazem na účel a funkci výroby elektrické energie, staveb VTE a jejich obsluhu. Zábořem jsou zasaženy půdy I. až V. třídy ochrany. Dle předložených podkladů se předpokládá dočasný zábor zemědělské půdy (orné půdy a trvalých travních porostů) 44,7523 ha celkem, a to v rozsahu 0,7118 ha (cca 1,60 %) půd I. třídy ochrany; 21,4109 (cca 47,84 %) ha půd II. třídy ochrany; 13,6515 (cca 30,50 %) půd III. třídy ochrany; 0,0627 ha (cca 1,4 %) půd IV. třídy ochrany; 8,9117 ha (cca 19,91 %) půd V. třídy ochrany a 0,0037 ha (cca 0,01 %) půd bez bonitovaných půdně ekologických jednotek (dále jen „BPEJ“).

Zábor zemědělské půdy do 1 roku, ke které není třeba souhlasu s odnětím ZPF, a který je projektován pro uložení kabelů vedení a pro potřeby zřízení montážních ploch (bez bližšího vysvětlení) není v dokumentaci vyčíslen. Zároveň z textu není jasný rozdíl mezi montážní plochou (str. 33 „*Montážní plocha (staveniště) bude tvořeno zejména plochou výkopu základu a zpevněnou plochou pro techniku, skladování a montáž samotné technologie VTE*“) a plochou manipulační (str. 24, 25, 40, 60 apod. „*Pro potřebu stavby nadzemní konstrukce VTE bude v bezprostřední blízkosti fundamentu zřízena zpevněná manipulační a montážní plocha o maximální velikosti 14 870 m². Tato plocha bude sloužit pro ustavení hlavního jeřábu*

sloužícího pro montáž jednotlivých komponentů VTE, dále pro uskladnění materiálu a pro zřízení zázemí staveniště. Do budoucna bude tato plocha využívána pro ustavení výškové techniky v případě potřeby většího servisního zásahu na VTE.“, nebo „Budou vybudovány příjezdové komunikace, manipulační plochy pro výstavbu a následný provoz (servis) VTE“, nebo „Je předpokládáno dočasné odnětí ze ZPF pro stavby VTE, manipulačních ploch a příjezdových komunikací.“, nebo „Veškeré plochy (pod základem věže a staveniště, které do budoucna odpovídá velikosti obslužné plochy) budou vyjímány dočasně ze ZPF (na dobu 30 let s možností prodloužení). Staveniště bude tvořeno zejména plochou výkopu základu a zpevněnou plochou pro techniku, skladování a montáž samotné technologie VTE.“). Bude-li v případě montážních ploch překrýván nebo narušován půdní profil či ničena trvalá vegetace na dobu delší než 1 rok, musí být i tyto plochy předmětem dočasného odnětí zemědělské půdy ze ZPF.

Předpokládaná maximální manipulační plocha včetně plochy základu pro jednu VTE má činit 1,4870 ha. V dokumentaci je minimálně několikrát v různých kapitolách o zemědělské půdě zmíněno, že se bude jednat o dočasné odnětí zemědělské půdy ze ZPF s možností prodloužení pro případ modernizace elektrárny - tzv. „Repowering“ (Oznámení str. 25, 31, 82, 109). Je nutno vyhodnotit, zda jde tedy opravdu o stavbu dočasnou, s tím že bude krajina uvedena do původního stavu (včetně násypů, terénních úprav, základů VTE, cestní sítě) a bude navracena zemědělskému využívání dle postupů definovaných zákonem o ochraně ZPF a jeho prováděcích předpisi.

Dále je třeba upozornit, že v Oznámení deklarované: „**Dotčené pozemky budou uvedeny do původního stavu na náklady provozovatele. O realizaci terénních úprav rozhodne v době likvidace stavby příslušný stavební úřad.**“ se neshoduje se zákonným procesem dočasného odnětí zemědělské půdy ze ZPF. V případě dočasného odnětí musí být spolu s žádostí vypracován, předložen a schválen kompletní plán rekultivace, který přesně definuje technickou a biologickou část rekultivace. Podle ní je při likvidaci stavby postupováno tak, aby rekultivovaná plocha sloužila jako obhospodařovatelná plnohodnotná část ZPF, a na základě toho byly ukončeny odvody za dočasné odnětí zemědělské půdy placené každoročně.

V dokumentaci chybí a orgánem ochrany ZPF bude v navazujících řízeních o odnětí zemědělské půdy ze ZPF vždy vyžadováno prokázání nezbytnosti a zdůvodnění takto rozsáhlých záborů pro stavby umísťované do cenné neurbanizované lesozemědělské krajiny. Především bude nezbytné zdůvodnit potřebu dočasného odnětí zpevněných (šterkových) ploch o výměře cca 1,4 ha pro jednu VTE, které je zdůvodněno nutnými opravami VTE během provozu. Zde je zřejmý rozpor mezi požadovaným ponecháním šterkových ploch dočasně odňatých a dokumentací, která hovoří na str. 40 o ozelenění parku VTE formou zatravnění (?), na str.41 o tom, že po dobu provozu VTE nebudou žádné zvýšené nároky na dopravu. **Z tohoto pohledu není tedy řádně vyhodnocena potřeba dočasného odnětí těchto ploch v daném rozsahu (manipulační – montážní), resp. to, proč je nelze po provedení montáže a usazení VTE (zábor do 1 roku) opětovně navrátit dotčené plochy do ZPF, zda je skutečně nezbytné ponechávat zpevněnou šterkem celou plochu 1,4 ha atd.**

Má-li orgán ochrany ZPF v navazujícím řízení udělit souhlas s dočasným odnětím zemědělské půdy ze ZPF pro stavbu VTE, bude třeba konkretizovat a minimalizovat zábory ZPF na nezbytně nutný rozsah. Obnovitelný zdroj energie, ke kterému se FVE počítají, by neměl zabírat ZPF v míře vyšší než nezbytně nutné. Žadatel o odnětí zemědělské půdy tak bude v rámci prokázání nezbytnosti muset předložit potřebnost, efektivnost a nezbytnost takto rozsáhlých záborů ZPF pro zázemí větrné elektrárny.

Trasa kabelového vedení je dle textu (str. 24) navržena s využitím stávajících cest a komunikací, ale dle grafické části dokumentace mimo cesty nově budované. Oznámení předpokládá uložení kabelového vedení do souvislých ploch ZPF. Rozdíl v přístupu a dopady

na ZPF (drenáž) požaduje orgán ochrany ZPF vyhodnotit s ohledem na dotčení půdy in situ, přirozený půdní profil, obhospodařování ZPF a případně hydrogeologické a odtokové poměry. Důvod navržených rozsáhlých záborů ZPF a terénních úprav popsanych v dokumentaci je nutno vyhodnotit z hlediska vlivů na zemědělský půdní fond jako jednu ze složek životního prostředí a nenahraditelný omezený přírodní zdroj umožňující zemědělskou výrobu. Pokud má dojít k odnětí je třeba objektivně vyhodnotit jednotlivé možné dopady a řádně odůvodnit nezbytnost navrhovaného záboru na ZPF nejen přímo samotných VTE, ale i u všech projektovaných staveb daného záměru.

Vypořádání příslušného úřadu

Stanovisko z hlediska ZOPK a ZPF bylo zohledněno v požadavcích na zpracování dokumentace vlivů záměru.

Národní památkový ústav (dále jen „NPÚ“) požaduje posouzení záměru podle zákona a má následující připomínky k záměru a požadavky na zpracování dokumentace vlivů na životní prostředí (vyjádření v originálním rozsahu 23 stran bez příloh je uvedeno ve zkrácené podobě):

V rámci zájmového území se nachází:

- ✓ nemovité národní kulturní památky (NKP)
- ✓ nemovité kulturní památky (KP)
- ✓ území s archeologickými nálezy (ÚAN) III. kategorie, s lokalitami ÚAN I. a II. kategorie, na něž se vztahují podmínky péče o archeologický fond.

Současný stav poznání dotčených kulturně-historických hodnot:

Větrný park Ralsko o 16 ks větrných elektráren je umístěn v krajinném prostoru lesních komplexů severovýchodní části Ralské pahorkatiny – Kotelské vrchoviny, konkrétně v prostoru náhorní planiny – holičské a náhlovské části Děvínské pahorkatiny (Ostrovské vrchy 425 m n. m.) – území pastvin a intenzivně sečených lučních porostů, obklopené rozsáhlými segmenty lesních celků.

Lokalita větrného parku o rozloze cca 6 km² na náhorní planině, situované v nadmořské výšce kolem 400 m n. m. – 425 m n. m. je ze severozápadu přímo ohraničena přírodně i kulturně značně cenným segmentem krajiny s unikátním krajinným typem zahrnujícím morfologicky členitou krajinu - mj. přírodní památku Děvín a Ostrý (Hammerský Špičák 452 m n.m.) s kulturní památkou hradu Děvín (území s prokázanými archeologickými nálezy ÚAN I, ID SAS 20346/5-2940, ÚAN II - pásmo) a zaniklým hradem na Hamerském Špičáku (území s prokázanými archeologickými nálezy ÚAN I, ID SAS 1788, ÚAN II - pásmo), přírodní památku Široký kámen (430 m n.m.); přírodní památku Divadlo s vyhlídkou „u Divadla“; kulturní památku pomník generálmajora Antonína Sochora, přírodní památku Stohánek se zříceninou středověkého hradu Stohánek (území s prokázanými archeologickými nálezy ÚAN I, ID SAS 1787) a vyhlídkovým místem s výhledy orientovanými přes protější Dlouhý kámen k Ostrovským vrchům s lokalitou záměru.

Od jihozápadu je lokalita záměru ohraničena oborou Židlov s vrchy přesahujícími 400 m n.m. Lokalita záměru je i vzhledem k rozsahu záměru velmi pohledově exponovaná v dálkových pohledech na krajinnou scénu celé Ralské pahorkatiny. Ta je definována příslušným krajinným prostorem, jeho horizonty a celostátně/regionálně významnými krajinnými a kulturními dominantami (NKP hrad Bezděz, KP zřícenina hradu Ralsko, NKP horský hotel a televizní vysílač na Ještědu - Seznam světového dědictví UNESCO³ – spojení tvaru hory a tech. pam.).

Historická kulturní krajina

Dotčené území záměru i jeho široké okolí je součástí historické kulturní krajiny osídlené již ve středověku mnoha drobnými sídly včetně řady hradů, hrádků, která je dle Metodiky s osvědčením Ministerstva kultury – Typologie historické kulturní krajiny České republiky (NPÚ, 2020, str. 73) z hlediska zájmů ochrany kulturního dědictví a zájmů památkové péče

příkladem krajiny typu 27 – krajiny vojenských prostorů, a to příkladem reliktní krajiny - tj. zrušený vojenský prostor Ralsko.

V této reliktní krajině přetrvávají relikty osídlení z doby před vznikem vojenského prostoru (relikty osídlení se zbytky zástavby, lokality celých zaniklých sídel, dvorů, ale i četných hradů, hrádků, zřícenin, zpravidla středověkého původu, a dalších pozůstatků lidské činnosti spjaté se zdejšími fenomény písčivcového podloží a skalních výchozů, technických děl, včetně štol, dobývání apod.), jakož i relikty dříve zde existující organicky vyvinuté krajiny ve smyslu hlavních kategorií kulturní krajiny, definovaných Výborem světového dědictví UNESCO.

Pro dotčené území je ve smyslu Metodiky Typologie historické kulturní krajiny České republiky (NPÚ, 2020, str. 77) zároveň relevantní i zařazení do kategorie typu 30 – krajina vysídlených území, tedy krajiny, jejíž sídelní struktura byla zásadně pozměněna vystěhováním obyvatel. V krajině jsou přesto dochovány relikty dřívějšího osídlení a pozůstatky hospodaření v krajině a na ně navázané krajinné struktury.

V dotčeném území se nacházejí jádra zaniklých historických sídel (ÚAN I a II): zaniklá ves Černá Novina (Schwarzwald) (ÚAN I, ID SAS 1795), ÚAN II – pásmo (ID SAS 35002), Dolní Černá Novina (ID SAS 34967), středověké a novověké jádro obce Holičky (ÚAN I, ID SAS 1791), zaniklý dvůr Medný (ÚAN I, ID SAS 34969) + ÚAN II – pásmo (ID SAS 34970), zaniklý dvůr Sperning (Špernych, Ostrov) (ÚAN I, ID SAS 34946), ZSV Ostrov (ÚAN II, ID SAS 34817), Dolní Novina (Neuland) (ÚAN I, ID SAS 34968), zaniklý hřbitov Palohlavy (ÚAN I, ID SAS 34973), zaniklá ves Palohlavy (ÚAN I, ID SAS 34972), zaniklá ves Olšina (ÚAN I, ID SAS 34975), zaniklá ves Křída (ÚAN I, ID SAS 34974), zaniklá ves Kracmanov (ÚAN I, ID SAS 34977), Židlov: SV okraj býv. obce (ÚAN I, ID SAS 1850) + ÚAN pásmo (ID SAS 34960), zaniklá ves Židlov (ÚAN I, ID SAS 1846) + ÚAN pásmo (ID SAS 34960), Středověké a novověké jádro obce Kuřívody (ÚAN I, ID SAS).

Zbývající část území dotčeného záměrem tvoří ÚAN III, kde výskyt archeologických nálezů a situací nelze vyloučit.

Jedná se o území se zachovanými doklady historického osídlení tzv. Horních Vsí, sahajícími až do středověku, které mají nejen archeologickou, ale i historickou a kulturní hodnotu. Tyto zaniklé osady, dvory a sídla jsou součástí paměti krajiny Ralska a tvoří významný prvek nehmotného kulturního dědictví. Pohnutou, avšak velmi bohatou historií zaniklých sídel soustavně dokumentuje Národní geopark Ralsko (<https://visitralsko.com/>).

1) Požadavek na posouzení záměru v celém rozsahu EIA:

Z hlediska ochrany kulturního dědictví budou záměrem zjevně významně negativně ovlivněny hodnoty kulturního dědictví, a to zejména:

- ✓ základní kulturní, krajinné i estetické charakteristiky a hodnoty reliktní historické kulturní krajiny bývalého/zrušeného vojenského prostoru Ralsko a rovněž krajiny vysídleného území tzv. Horních Vsí (kromě hodnot fyzických dokladů a pozůstatků lidské činnosti, osídlení apod., také hodnot s asociativním - memoriálním významem).
- ✓ archeologické dědictví bude významně negativně dotčeno nebo i přímo destruováno, v rozporu s článkem 4 Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy (čl. 4 Každá Strana se zavazuje, že zavede opatření k fyzické ochraně archeologického dědictví a podle okolností zajistí: (i) aby úřady nabyly nebo jinými patřičnými prostředky chránily oblasti, které se mají stát archeologickými rezervacemi, (ii) ochranu a údržbu archeologického dědictví, nejlépe na původním místě, ...)
- ✓ pohledové uplatnění významných kulturních a krajinných dominant, chráněných jako národní kulturní památky (hrad Bezděz, horský hotel a vysílač na Ještědu) nebo kulturní památky (např. hrad Ralsko, kostel sv. Víta v Osečné), jakož i výhledy z nich (nebo z dalších relevantních vyhlídkových míst) do krajinářsky cenné a atraktivní krajiny, Budou významně negativně narušeny vzájemné pohledové vazby v krajině mezi

nejvýznamnějšími krajinnými dominantami Bezdězem (NKP), Ještědem (NKP) i Ralskem (KP).

- ✓ kulturní charakteristiky krajinného rázu budou významně negativně ovlivněny, přičemž vyhodnocení řady vlivů v předloženém Oznámení nepovažujeme za správné, objektivní ani věrohodné, naopak některá hodnocení vlivu se jeví bagatelizována; Vliv záměru považujeme za významně rušivý na měřítko a harmonické vztahy v krajině, na přirozený a pro danou oblast jedinečný reliéf krajiny Ralské pahorkatiny, její krajinné horizonty i na krajinné i kulturní dominanty ...
- ✓ cílové kvality krajiny budou silně negativně ovlivněny až destruovány, v rozporu s Evropskou úmluvou o krajině a Zásadami územního rozvoje Libereckého kraje, které je pro dané území konkretizují jako krajinný celek 13 – Ralsko; krajinu 13 – 1 Ralsko – lesní celky s cílovou kvalitou krajiny: „Zachovaná krajina s naprostou převahou lesů a s udržovanými plochami bezlesí... Pestrý reliéf terénu s mnoha dominantními kužely a kupami i s nivními polohami meandrujících toků, výchozy skalních útvarů charakteru malých skalních měst. Pohledové vazby na dominanty nadmístního významu zejména Malý a Velký Bezděz a Ralsko.

2) Archeologické aspekty:

Požadavky a doporučení:

- identifikovat všechny střety záměru s lokalitami území s archeologickými nálezy I. a II. kategorie, tedy nejen střety vlastních staveb VTE s lokalitami ÚAN I a ÚAN II (jež uvádí dokumentace Oznámení str. 69), ale i dalších součástí záměru.
- všechny relevantní lokality území s archeologickými nálezy v dotčeném (i zájmovém území) záměru jednoznačně vyznačit do výkresové části dokumentace (nikoliv pouze do schématu textové části).
- klást zvýšený důraz na archeologické aspekty a doložit vyjádření Archeologického ústavu Akademie věd České republiky k míře vlivu záměru na archeologické dědictví a podklad provedeného zjišťovacího archeologického průzkumu zahrnující nedestruktivní metody průzkumu.

Doporučujeme vyloučit situování záměru do lokalit území s archeologickými nálezy I. kategorie, dále též přednostně situovat záměr mimo lokality území s archeologickými nálezy II. kategorie a zároveň v maximální míře vést kabelové vedení vždy v souběhu příjezdových komunikací.

3) Vliv na krajinné a kulturní dominanty (vč. NKP, KP) a jejich uplatnění v krajinném rámci:

Doporučujeme klást zvýšený důraz na pohledové uplatnění krajinných a kulturních dominant chráněných jako národní kulturní památky nebo kulturní památky a doložit srovnávací zákresy do fotografií/fotorealistických vizualizací z vyhlídkových míst, mj.: z vrcholu Ralsko (KP), a to i mimo vegetační období; pohledy na celé panorama z vyhlídkového místa na Ještědu (NKP); z pohledové linie silnice II/592, zejm. místa pohledu od prostoru křižovatky se silnicí III/27239, na dotčenou lokalitu záměru v pohledovém směru na panorama sídla Osečná s dominantou KP kostela sv. Víta; z vyhlídkového místa zříceniny hradu Stohánek, a to i mimo vegetační období; z pohledového místa jádra sídla Náhlov, z komunikace – u Krajanského muzea; z pohledového místa od kaple sv. Floriána (KP) v Náhlově; panoramatické pohledy a záběry na krajinné horizonty a krajinné dominanty (vč. Bezdězu, Ralska, Ještědu) z pohledových linií cyklostezek 3050 a VLS přímo v dotčené lokalitě; z vyhlídkového místa nad Solvayovým lomem a Loupežnickou jeskyní (záp. od Křížanského sedla); z vyhlídkového místa z návrší areálu kostela sv. Petra a Pavla (KP) v Mimoni, jakož i z vyhlídky na kostelní věži; pohledy na celé panorama kraje, dotčenou lokalitu, dominanty Bezdězu (NKP) a Ralska (KP) z vyhlídek z Drábských světniček.

4) Hodnota krajinného rázu

Rozporujeme hodnocení hodnoty dotčené krajiny ve smyslu vymezení území se zvýšenou hodnotou krajinného rázu na str. 21 (obdobně i na str. 23, 35), že *v malém měřítku, resp. v bezprostředním okolí VTE lze hodnotit krajinářskou hodnotu jako průměrnou.*

Nesouhlasíme se závěrem na str. 23, že je *„dotčené území podmíněně vhodné pro výstavbu VTE z důvodu minimálního narušení krajinné scény ... a také z důvodu nepřítomnosti územních limitů, které by v těchto místech vyloučily nebo výrazně omezily vhodnost výstavby VTE“.*

Rozporujeme dále nesprávné tvrzení na str. 35, že *„Záměr 17 VTE Ralsko není z hlediska krajinného rázu situován ani v území spíše nevhodném pro výstavbu VTE“.*

5) Chybná lokalizace záměru ve vztahu k rozdělení území dle vhodnosti pro umísťování VTE dle ZÚRLK

Rozporujeme zjevně nesprávné umístění větrného parku Ralsko, vyznačené v *Obrázku 12 Výsek mapy rozdělení území dle vhodnosti umísťování VTE a detail na území větrného parku Ralsko.*

6) Relativizace a bagatelizace identifikovaných znaků a hodnocení vlivu na krajinný ráz

Rozporujeme hodnocení – bagatelizování významnosti a cennosti řady identifikovaných znaků jednotlivých přírodních, kulturních a historických nebo vizuálních charakteristik krajinného rázu a doporučujeme posoudit míru narušení panoramatických pohledů v blízkém okolí záměru srovnávacími panoramatickými pohledy.

Doporučujeme všechny identifikované charakteristiky a znaky (a hodnoty) krajinného rázu územně promítnout do výkresové části dokumentace EIA – do mapového výkresu či schématu. Považujeme za liché tvrzení (str. 61), že *„Samotná přítomnost větrného parku může působit rušivě jako moderní novotvary, ale je zapotřebí konstatovat, že se jedná o nejednoznačný (subjektivní) pohled, jelikož pro mnohé pozorovatele mohou být vysoké a štíhlé konstrukce VTE akceptovatelné jako nový krajinný prvek moderní krajiny.“.* Z objektivních hledisek (např. *Metodika tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny, NPÚ, Praha 2014* – kap. Metodická východiska, zásady a terminologie, str. 64 – Rušivé jevy) je nesporné, že nové technické prvky typu velkých větrných elektráren a jejich rozlohou rozsáhlá seskupení, zaujímající plochy území i několik km² (zde o rozloze větrného parku 6 km²) mají jednoznačně objektivně negativní vliv na pozitivní charakteristiky a znaky krajiny (krajinného rázu).

Vypořádání příslušného úřadu

Přípomínky byly zohledněny v závěru zjišťovacího řízení a relevantní požadavky byly zapracovány do požadavků na dokumentaci vlivů záměru.

V případě požadované vizualizace záměru z vyhlídkového místa u kostela sv. Petra a Pavla v Mimoní příslušný úřad prověřil teoretickou viditelnost záměru s využitím řezu povrchem terénu a zároveň ověřil situaci na místě. Na základě toho lze předpokládat, že větrný park bude při pohledu od kostela kompletně zakryt panelovými domy sídliště situovaného v ose pohledu (rovina viditelného horizontu převyšuje výškovou úroveň horní úvratí lopatek o desítky metrů). Na základě dostupných informací není kostelní věž běžně přístupná pro veřejnost, její využití jako vyhlídkového místa je proto sporné. Nicméně zpracovatel dokumentace ověří zde uvedené skutečnosti a odůvodní případné nezpracování vizualizace.

Archeologický ústav Akademie věd ČR (dále jen „ÁÚAV“) požaduje posouzení záměru podle zákona a má následující připomínky:

Záměr je situován na území s archeologickými nálezy, vztahují se proto na něj podmínky péče o archeologický fond, včetně četných lokalit území s archeologickými nálezy I. a II. kategorie (území s prokázaným, resp. důvodně předpokládaným výskytem archeologických nálezů).

Archeologické dědictví bude významně negativně dotčeno nebo i přímo destruováno, v rozporu s článkem 4 Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy (čl. 4 Každá Strana se

zavazuje, že zavede opatření k fyzické ochraně archeologického dědictví a podle okolností zajistí: (i) aby úřady nabyly nebo jinými patřičnými prostředky chránily oblasti, které se mají stát archeologickými rezervacemi, (ii) ochranu a údržbu archeologického dědictví, nejlépe na původním místě. Plánovaná stavba nerespektuje obecné požadavky na umístění stavby podle § 143 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon.

Vyjádření se dále připojuje k požadavkům Národního památkového ústavu na identifikaci všech střetů s místy archeologických nálezů I. a II. kategorie, tedy nejen střetů vlastních staveb VTE s lokalitami ÚAN I a ÚAN II.

AÚAV doporučuje vyloučit situování záměru do lokalit území s archeologickými nálezy I. kategorie a přednostně situovat záměr mimo lokality území s archeologickými nálezy II. kategorie, zároveň v maximální míře vést kabelové vedení v souběhu příjezdových komunikací.

Vypořádání příslušného úřadu

Připomínky byly zohledněny v závěru zjišťovacího řízení a relevantní požadavky byly zapracovány do požadavků na dokumentaci vlivů záměru.

Etnologický ústav Akademie věd ČR (dále jen EÚAV) požaduje posouzení záměru podle zákona, a to též z hlediska dopadů na kulturní a biokulturní dědictví, kvalitu života, včetně socioekonomických dopadů na občany a komunity.

EÚAV uvádí, že záměr má být umístěn do krajinného transektu, který charakterizují zcela mimořádné kulturní a biokulturní hodnoty: (a) dlouhodobá kontinuita osídlení (částečně pravěk, komplexně středověk až raný novověk) a vznik harmonické kulturní krajiny s vyváženým poměrem sídel a lesnického a zemědělského hospodaření; (b) zánik osídlení ve 40.–60. letech 20. století, který však na rozdíl od některých jiných částí bývalého VVP Ralsko neznamenal úplnou přeměnu krajiny, ale spíše její unikátní zakonzervování se zachováním původní cestní sítě, distribuce lesa a bezlesí, zachování původních pohledových dominant, úplné zachování podzemních a dalších archeologizovaných stavebních konstrukcí, částečné zachování nadzemních stavebních konstrukcí, výskyt řady starých a památných stromů s antropogenním ovlivněním atd.; (c) šetrné hospodaření (lesnické a zemědělské) po zrušení VVP v 90. letech 20. století, bez dalších významných zásahů do krajiny, vytvářející mimořádný potenciál pro zachování jeho přírodních a kulturních hodnot.

V průběhu několika tisíciletí tedy v oblasti dotčené záměrem vznikla kvalitní kulturní krajina, která má svou relativně malou dotčeností a významnými synergickými biokulturními hodnotami jen málo obdob v celé střední Evropě, což EÚAV sleduje v rámci dlouhodobého a stále probíhajícího mezioborového výzkumu. Záměr předpokládá rozsáhlé stavební aktivity, které dle názoru EÚAV povedou k nevratným změnám. Dopady záměru je proto nutné komplexně posoudit a případně jej podstatným způsobem upravit (zmenšení počtu a velikosti VTE, odlišné umístění VTE, zcela jiné trasování obslužných a dalších komunikací) nebo od záměru po provedení komplexního posouzení ustoupit.

Dotčené území je zcela modelovým příkladem krajiny, resp. lokalit jejichž vhodný management je charakterizovaný Evropskou úmluvou o krajině (viz Sdělení č. 13/2005 Sb. m. s. Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Evropské úmluvy o krajině) a Úmluvou o ochraně archeologického dědictví Evropy (viz Sdělení č. 99/2000 Sb. m. s. Ministerstva zahraničních věcí o přijetí Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy).

Region je v aktuální situaci konfrontován s celou řadou negativních jevů v oblasti etnické, kulturní a socioekonomické, které souvisí mj. s nepříznivými dlouhodobými dopady existence VVP, přičemž dosavadní odborné aktivity EU signalizují, že nejlepším způsobem řešení situace blížící se až strukturálnímu postižení (dle metodiky Ministerstva pro místní rozvoj) je rozvoj různých forem turismu a turistické infrastruktury, lázeňství, drobného podnikání, případně průmyslu s malými dopady na krajinu. Předložený Záměr je v přímém rozporu s těmito

principy, dopady na krajinný ráz, kritické ovlivnění pohledových dominant a několikaletá intenzivní stavební činnost rozvoj výše uvedených aktivit (zejm. turismu a souvisejícího podnikání) zcela zablokuje a jeho rozvoj bude zásadně limitovaný i v budoucnosti.

Oblast dotčená Záměrem byla až do roku 1945 osídlena převážně německy mluvícím obyvatelstvem, které bylo následně nuceně vysídleno. Budování VTE a související infrastruktury, spojené s další, a ještě důslednější a nevratnou demolicí objektů sloužících po roce 1989 jako neformální pamětní místa bývalých obyvatel, je v evidentním rozporu s principy dobrého vzájemného soužití vymezeného Česko-německou deklarací o vzájemných vztazích a jejich budoucím rozvoji ze dne 21. 1. 1997, přičemž k výstavbě podobného rozsahu na místě zaniklých vesnic po roce 1989 ještě v České republice nikdy nedošlo.

Vypořádání příslušného úřadu

Připomínky byly zohledněny v závěru zjišťovacího řízení a relevantní požadavky byly zapracovány do požadavků na dokumentaci vlivů záměru.

Městský úřad Česká Lípa, stavební úřad, jako příslušný orgán státní památkové péče uvádí, že výstavba větrného parku v lokalitě bývalého vojenského prostoru Ralsko výrazně a negativně ovlivní klíčové hodnoty kulturního dědictví a charakteristiky krajinného rázu dotčené oblasti. Zásah se projeví především degradací základních kulturních, estetických a krajinných atributů reliktní historické kulturní krajiny, významných archeologických lokalit a památkově chráněných krajinných dominant.

Lze očekávat fyzické zničení rozsáhlého archeologického dědictví, což je v rozporu s čl. 4 Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy, jež ukládá povinnost efektivní ochrany a zachování archeologického dědictví nejlépe na původním místě.

Dopady na vzájemné prostorové a pohledové vazby mezi klíčovými národními kulturními památkami (hrad Bezděz, Ještěd) a významnými kulturními památkami (hrad Ralsko, kostel sv. Víta v Osečné) indikují zásadní narušení těchto dominant v krajinném kontextu z hlediska kulturně historických hodnot.

Projekt vytváří novou vertikální a plošnou dominantu v podobě větrných turbín o celkové výšce přibližně 250 m na náhorní plošině ve výšce přibližně 400 m n. m., což způsobí silnou vizuální konkurenci vůči stávajícím kulturním a přírodním dominantám Ralské pahorkatiny. Tento zásah vážně naruší krajinné horizonty, vizuální struktury i estetickou kvalitu krajiny.

Vyhodnocení vlivů v předložených dokumentech trpí významnými metodologickými nedostatky a nejsou dostatečně objektivní ani věrohodné, přičemž klíčové aspekty pohledové integrace a harmonického vztahu dominant do krajinného rázu jsou bagatelizovány či relativizovány.

Celkově lze tedy konstatovat, že realizace výstavby větrného parku v dané lokalitě bude mít prokazatelně a významně degradační dopady na hodnoty archeologického a kulturního dědictví. Dne 6. srpna 2025 tento správní orgán obdržel písemné vyjádření Národního památkového ústavu, územně odborného pracoviště v Liberci (č. j. NPU-353/63802/2025), se kterým se plně ztotožňuje.

Vypořádání příslušného úřadu

Připomínky byly zohledněny v závěru zjišťovacího řízení a relevantní požadavky byly zapracovány do požadavků na dokumentaci vlivů záměru.

Město Stráž pod Ralskem se cítí být dotčeným územním samosprávným celkem a požaduje posouzení záměru podle zákona. Město požaduje zpracování komplexní vizuální studie s realistickými vizualizacemi z hlavních vyhlídkových bodů a z dalších referenčních míst, které budou určeny městem Stráž pod Ralskem.

Předkládaný záměr nepřispívá k udržitelnému rozvoji území bývalého Vojenského výcvikového prostoru Ralsko, které je dlouhodobě označováno jako hospodářsky a sociálně

ohrožené území ČR. Naopak, jeho realizace by vedla k dalšímu zhoršení kvality života v regionu, včetně prohloubení sociálního vyloučení a ztráty rekreačního a přírodního potenciálu oblasti.

Některé plánované VTE se nacházejí méně než 1 km od nejbližších chráněných stavebních objektů. Některé stavby mohou být nadměrně zastíněny, oblast bude zatížena provozním hlukem a dojde k zásadnímu narušení krajinného rázu.

Pro výstavbu zpevněných přístupových komunikací bude nutné vykácet dosud neupřesněný rozsah dřevin, což může mít nepříznivý vliv na ptáky a netopýry.

Lokalita je součástí širšího zázemí vyhledávané rekreačně lázeňské oblasti Stráž pod Ralskem, Hamr na jezeře, Chrastná, Lázně Kundratice, Osečná. Zejména centrální část tohoto území „Hamerská kotlina“, je unikátní krajinou s neovulkanity a svědeckými pískovcovými plošinami, která je v oznámení záměru zmíněna. V Hamerské kotlině jsou v neobvykle vysoké míře soustředěny lokality s vysokou přírodovědnou a estetickou hodnotou, které byly zčásti vyhlášeny jako maloplošná chráněná území nebo začleněny do územního systému ekologické stability lokální a regionální úrovně. Zároveň tyto lokality vytváří „genia loci“, který je důvodem, proč je rekreačně lázeňská oblast vyhledávána.

ZÚR Libereckého kraje pro spádovou oblast Stráž pod Ralskem (Stráž, Hamr na Jezeře, Dubnice) stanovují jako základní kritérium „ochranu přírodních a krajinných hodnot území“, a stanovují úkol „rozvoj příležitostí, které poskytuje cestovní ruch s upřednostněním forem šetrných k životnímu prostředí (udržitelný cestovní ruch); obnovu rekreační funkce původních letovisek Stráž pod Ralskem a Hamr na Jezeře, přípravu územních podmínek pro rozvoj vhodných forem cestovního ruchu využívajících atraktivní, ale dosud málo známý potenciál území“. V tomto smyslu je záměr na výstavbu větrného parku kontraproduktivní.

Záměr hodnotí předpokládané místo výstavby jako plochy spíše vhodné pro umístění VTE. Toto zařazení je chybné. Ze ZÚR LK vyplývá zařazení ploch jako spíše nevhodných pro umístění VTE. Tentýž závěr lze dovozovat z Metodiky MŽP „Metodický návod vyhodnocení možností umístění větrných a fotovoltaických elektráren z hlediska ochrany přírody a krajiny“ (2009). Na základě tab. 5 „Vzdálenost pro hodnocení vizuálního vlivu na zvláště chráněná území diferencovaná v závislosti na kategorii či zóně ZCHÚ“ lze dovozovat negativní vizuální vliv na přírodní památky Stohánek, Divadlo a Široký kámen, všechny ve vzdálenosti do 1 km od předpokládaného větrného parku (vizualizace bez příslušných závěrů doložena k PP Stohánek viz příloha č. 8, obr. 38).

Výsledky hodnocení dopadů záměru na krajinný ráz jsou v oznámení záměru shrnuty takto:

1. *Lokalita záměru VTE Ralsko není z hlediska krajinného rázu součástí červené ani žluté zóny ve smyslu Metodického návodu, tzn. je situována v pozici podmíněně vhodné pro výstavbu větrných elektráren.*

Nesouhlasíme. Odůvodnění viz výše.

2. *Záměr je v souladu se ZÚR LK.*

Nesouhlasíme. Záměr není ani v souladu ani v rozporu se ZÚR LK. Záměr se dle ZÚR LK nachází v plochách spíše nevhodných pro výstavbu větrné elektrárny a musí o něm být rozhodnuto. Dle Metodiky MŽP „v případě území spíše nevhodného pro výstavbu VTE a FVE je nutné počítat s významnými omezeními výstavby VTE a FVE z titulu ochrany přírody a krajiny.“

3. *Vliv posuzovaného záměru na krajinný ráz dotčeného krajinného prostoru Ralsko a okolí lze hodnotit v intencích slabý negativní a středně silný negativní vliv s bodovým projevem. Pro většinu území bude přítomnost větrného parku v těchto místech nepodstatná.*

Nesouhlasíme. Nebylo dostatečně prokázáno. Vizualizace nebyla provedena z míst, která představují jádrové oblasti rekreace a oddychu v intravilánech dotčených obcí. Nebyla provedena vizualizace z pláže Horeckého rybníka ve Stráži pod Ralskem, pláže Hamerského rybníka v Hamru na Jezeře, břehu Chrastenského rybníka v Chrastné, okraje Lázní Kundratice

s výhledy k Lázeňskému vrchu, průhledy z Osečné k Lázeňskému vrchu, aj. Dále vizualizace nabyla provedena z turisticky atraktivních lokalit (svahy a vrchol Děvina, Kozího hřbetu, vrcholových partií svědeckých pískových skal Hamerské kotliny, apod.).

6. *Posuzovaný záměr bude v krajině patrný zejména na definovaných lokalitách do vzdálenosti 6 km, ale nebude vizuálně degradovat nebo nevratně měnit žádnou ze základních hodnot krajinného rázu ve smyslu § 12 zák. 114/1992 Sb., tzn. významné krajinné prvky, zvláště chráněná území, kulturně-historické dominanty krajiny.*

Nesouhlasíme. VTE bezprostředně naruší siluetu vrchu Děvín se zříceninou hradu a okolní krajinný horizont. Markantně bude vliv patrný zejména v období říjen – květen do olistění bukových porostů. Do té doby je silueta hradu zcela zřejmá a zdaleka viditelná.

7. *Lokálně tedy naruší harmonické měřítko a harmonické vztahy na úrovni středně silného vlivu.*

Nesouhlasíme. Nebylo dostatečně prokázáno a vyhodnoceno. Připomínky viz výše.

8. *Vizuálně kolizní panoramata záměru s krajinářsky hodnotnými prvky a fenomény, ať přirozenými nebo umělými, pochopitelně nelze vyloučit, ale bude se jednat vzhledem k expozici záměru, o jednotlivé a málo exponované pohledy. Jedná se zejména o PP Stohánek nebo PP Divadlo. V tomto pohledovém koridoru dojde k negativnímu projevu VTE.*

Nesouhlasíme. S ohledem na to, že se jedná o stěžejní zázemí rekreačně lázeňské oblasti, očekáváme systematické zhodnocení vlivu na krajinný ráz v případě běžně navštěvovaných turisticky vyhledávaných lokalit (Stohánek, Divadlo, Široký kámen, Dlouhý kámen, Děvín, Ostrý, aj.), které poskytují výhledy k místu předpokládaného záměru.

Město Osečná požaduje, aby projekt byl posouzen v plném rozsahu dle zákona a zároveň, aby bylo účastníkem všech budoucích souvisejících řízení.

Vzhledem k návrhu VTE v těsné blízkosti lázeňského území Lázní Kundratice a obytné zástavby, nemůže město Osečná se záměrem souhlasit. Městské zastupitelstvo dne 11. srpna 2025 jednohlasně přijalo negativní stanovisko k předloženému záměru.

Léčebna Lázně Kundratice má od roku 1958 lázeňský statut dle zákona č. 151/1956 Sb., o ochraně přírodních léčebných lázní a přírodních léčivých zdrojů. Pro významné léčebné výsledky se poskytuje tomuto lázeňskému místu zvláštní ochrana tak, aby byly vytvořeny nejprůzračnější podmínky pro provádění komplexní lázeňské péče a pro jeho další rozvoj. Z těchto důvodů byl vyhlášen statut lázeňského místa pro Osečnou dne 20. října 1970, který byl později nahrazen novým statutem dne 27. června 1989. Vnější lázeňské území těsně sousedí s navrhovanou lokalitou pro výstavbu VTE, což je nepřípustné. V lázeňském místě a jeho okolí se zabezpečuje klid a odstraňují se všechny zdroje, které by ho zbytečně narušovaly.

Záměr nepochybně podporuje cíle dekarbonizace a může přispět k posílení energetické soběstačnosti regionu, byť se jedná o nestabilní zdroj energie závislý na povětrnostních podmínkách. Přesto považujeme za nezbytné upozornit na zásadní negativní dopady, které by realizace projektu měla na kvalitu života obyvatel města Osečná a lázeňských pacientů v Lázních Kundratice.

1. Dopad na lázeňské zařízení a veřejný zájem – veřejné zdraví

Lázeňská léčebna Lázně Kundratice a.s. má celostátní význam a je rovněž zásadním prvkem regionální ekonomiky i systému zdravotní péče. Základním předpokladem úspěšnosti léčby je klidné a harmonické prostředí bez rušivých vlivů, jak stanovuje lázeňský statut.

Klientela lázní vyhledává přírodní charakter krajiny, ticho a léčebné prostředí, které podporuje regeneraci a duševní pohodu.

Plánovaná výstavba VTE, zejména vzhledem k jejich značné výšce a vysoké viditelnosti, by mohla zásadně narušit vnímání pobytu a celkový dojem z relaxačního prostředí, které je pro lázeňské klienty klíčové.

Instalace 16 větrných elektráren o výšce až 250 m, v bezprostřední dohledové vzdálenosti od lázeňského areálu, by mohla ohrozit konkurenceschopnost lázní a jejich další rozvoj.

Závažným problémem je i možný rušivý vliv hluku, infrazvuku a stroboskopického efektu, které mohou negativně ovlivnit klidný průběh léčby. Infrazvuk může podle některých studií negativně působit na psychickou pohodu a zdraví citlivějších osob.

Míru těchto nežádoucích vlivů je nutné vyhodnotit nejen z hlediska estetického dopadu, ale také z pohledu ekonomických důsledků a vlivu na veřejné zdraví.

2. Hluk, infrazvuk a stroboskopický efekt – dopad na životní prostředí

V souvislosti s plánovaným záměrem žádáme vypracování detailní akustické studie, která bude zahrnovat:

- měření denního i nočního hluku na hranici nejbližších obytných zón a lázeňského areálu,
 - analýzu infrazvukového zatížení, včetně jeho vlivu na osoby se zvýšenou citlivostí (např. chronicky nemocné, osoby v rekonvalescenci, senioři),
 - vyhodnocení stroboskopického efektu (tzv. flicker) na lázeňský areál a okolní obytné objekty.
- Současně požadujeme, aby posouzení zahrnovalo:
- provozní režim v nočních hodinách,
 - návrh technologií pro eliminaci flickeru,
 - monitoring hluku s pravidelně aktualizovanými a veřejně dostupnými výsledky.

3. Vizualní dopady a krajinný ráz – dopad na životní prostředí

Požadujeme zpracování komplexní vizuální studie s realistickými vizualizacemi z hlavních vyhlídkových bodů, z areálu lázeňské léčebny Lázně Kundratice, a.s., a z dalších referenčních míst, které budou určeny městem Osečná a okolními obcemi v rámci následných jednání. Studie musí obsahovat jasné vyhodnocení dopadu na rekreační a léčebný charakter lázeňského zařízení a jeho okolí.

Vzhledem k nevratnému narušení výhledu a blízkosti plánovaného větrného parku dojde v případě realizace projektu k výraznému snížení hodnoty nemovitostí, které se nacházejí v bezprostřední blízkosti a mají výhled na skupinu větrných elektráren.

Projekt způsobí zásadní narušení krajinného rázu, vytvoří nové vizuální dominanty v dosud harmonickém území a negativně ovlivní jeho estetickou i rekreační hodnotu.

Některé větrné elektrárny jsou navrženy v těsné blízkosti značených cyklotras a zasahují do území Geoparku Ralsko, čímž dochází k narušení chráněného přírodního a kulturního prostoru.

4. Město Osečná jako lázeňské místo

Město Osečná má statut lázeňského místa dle zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích a lázeňských místech. Tento statut ukládá zvýšenou ochranu životního prostředí, zajištění klidu a vhodných podmínek pro léčbu, nezbytných pro komplexní lázeňskou péči.

Z tohoto důvodu musí být plánovaný záměr posuzován také z hlediska jeho dopadu na lázeňské prostředí, a to tak, aby případná realizace neohrozila léčebné podmínky ani charakter obce s lázeňským statutem.

Je nutné upozornit, že v dokumentu oznámení záměru zcela chybí zmínka o skutečnosti, že se záměr nachází v bezprostřední blízkosti města Osečná se statutem lázeňského místa.

Stejně tak není v oznámení zohledněna relativní blízkost léčebného zařízení Lázně Kundratice, a.s., které má dlouhodobý statut lázeňského místa s celostátním významem.

Statut lázeňského místa je právně významná skutečnost, kterou nelze při posuzování vlivů na životní prostředí opomíjet.

5. Transparentnost a participace

Požadujeme, aby celý proces posuzování záměru probíhal transparentně, s aktivní účastí dotčených obcí, odborné veřejnosti i občanů, a to včetně veřejného projednání.

Vzhledem k rozsahu projektu a jeho potenciálním dopadům na životní prostředí, kvalitu života obyvatel a lázeňské podmínky je nezbytné, aby byla zajištěna otevřená komunikace s regionem a aby byly všechny relevantní informace dostupné veřejnosti.

6. Vliv projektu na postižený region

Předkládaný záměr nepřispívá k udržitelnému rozvoji území bývalého VVP Ralsko, které je dlouhodobě označováno jako hospodářsky a sociálně ohrožené území. Projekt nevytváří nová pracovní místa, nepodporuje rozvoj turistického ruchu ani nepřináší přímý přínos místním komunitám. Naopak, jeho realizace by vedla k dalšímu zhoršení kvality života v regionu, včetně prohloubení sociálního vyloučení a ztráty rekreačního a přírodního potenciálu oblasti.

Podle metodiky Ministerstva životního prostředí je lokalita hodnocena jako „spíše vhodná“, avšak některé plánované větrné elektrárny se nacházejí méně než 1 km od nejbližších chráněných stavebních objektů. Některé stavby mohou být nadměrně zastíněny, oblast bude zatížena provozním hlukem a dojde k zásadnímu narušení krajinného rázu.

Pro výstavbu zpevněných přístupových komunikací bude nutné vykácet dosud neupřesněný rozsah dřevin, což může mít nepříznivý vliv na místní ekosystémy, včetně ptactva a netopýrů.

Město Mimoň požaduje posouzení záměru podle zákona a nesouhlasí s jeho realizací v předložené podobě. Žádá, aby při posuzování byl brán ohled na dlouhodobou udržitelnost a ochranu krajinných a přírodních hodnot regionu Podralska.

Záměr považuje za necitlivý, nepřiměřený a dlouhodobě neudržitelný z následujících důvodů:

1. Zcela nepřijatelný zásah do krajinného rázu a panoramatu regionu

Oblast Ralska je jedinečná svou zachovalou přírodou a specifickým krajinným charakterem, který by byl výrazně a nevratně narušen výstavbou 16 VTE přesahujících svou výškou 250 m okolní terén. Tento zásah může ovlivnit nejen estetickou hodnotu území, ale rovněž biodiverzitu a životní podmínky místní fauny. Výška navržených VTE dosahuje srovnatelné výšky nebo je dokonce vyšší než významné dominanty kraje, kterými jsou Bezděz (606 m n.m.) a Ralsko (696 m n.m.). Současně budou větrné elektrárny narušovat vizuální vjem z různých vyhlídek v nižších nadmořských výškách, které budou převyšovat až o 200 m. Tyto obří stavby výrazně přesáhnou výšku místních kopců a vyhlídek a navždy změní horizont, který je jedinečný svoji přírodní hodnotou a charakterem.

2. Zvýšený hluk a dopravní zátěž

Výstavba 16 VTE, která dle dokumentace potrvá 4,5 roku, s sebou přinese intenzivní dopravu těžkými nákladními automobily, která bude z části vedena rovněž přes správní území města Mimoň, což sníží bezpečnost provozu ve městě a zvýší hluk, exhalace plynů a poléťavého prachu. Požadujeme proto, aby v rámci dokumentace EIA byla zpracována hluková studie, která vyhodnotí dopravu těžkými nákladními automobily po dobu výstavby.

3. Dopad na životní prostředí a rekreační aktivity

Občané Mimoně běžně využívají území bývalého vojenského prostoru Ralsko pro svůj bohatý přírodní a rekreační potenciál k odpočinku a k rekreaci, který by byl vlivem výstavby 16 VTE na rozsáhlém území v podstatě zničen. Záměr tedy není v zájmu občanů města Mimoň.

4. Dopad na cestovní ruch a lázeňství v regionu

Záměr může mít zásadní negativní dopad na rozvoj cestovního ruchu v regionu Podralsko, jehož součástí je rovněž město Mimoň, a který patří podle kategorizace MMR mezi méně rozvinuté regiony se soustředěnou podporou státu. Je tedy přímo v rozporu s politikou státu, s dlouhodobým environmentálním a sociálně ekonomickým rozvojem tohoto území. Krajina v okolí Ralska, Bezdězu, Hamru na Jezeře, vodního toku Ploučnice (EVL Horní Ploučnice), je dlouhodobě vyhledávána pro svou přírodní hodnotu, klid, čistotu prostředí a autentický charakter, což jsou právě ty kvality, které činí region Podralsko atraktivní pro pěší turistiku, cykloturistiku, vodní turistiku, myslivost, houbaření a rekreační pobyty. Z tohoto potenciálu

v současné době těží i město Mimoň, a proto se obává jeho ztráty v případě realizace záměru. Záměr proto může mít přímý i nepřímý dopad na turistický ruch a lázeňský sektor, a tím i na místní ekonomiku a zaměstnanost, která je na návštěvnících regionu závislá.

Vzhledem k tomu město žádá, aby byl v rámci posuzování záměru zohledněn vliv na cestovní ruch a lázeňství a aby byl zpracován dopadový posudek na turistickou atraktivitu území, vč. posouzení rizik pro Lázně Kundratice a další provozovatele cestovního ruchu v regionu.

Obec Hlavice požaduje posouzení záměru podle zákona a má k němu ústy starostky následující připomínky:

Zásah může negativně ovlivnit nejen estetickou hodnotu území, ale také biodiverzitu a životní podmínky místní fauny. Narušení vizuality krajiny, jež má v dané oblasti dosud především přírodní a klidový charakter, pro který je vyhledávána. Oblast Ralska je ceněna pro svou ekologickou hodnotu, klid a přírodní rozmanitost, pro výskyt zvláště chráněných druhů ptáků. Rozsáhlá výstavba a provoz větrného parku naruší životní prostředí, zejména pro ptáky, netopýry a další chráněné druhy.

V takto významném záměru by měla být zajištěna důkladná participace místních obyvatel a transparentní posouzení všech dopadů. Proces projednávání tohoto záměru probíhá bez skutečného zapojení veřejnosti. Občané i obce mají právo být o tak zásadním zásahu informováni a podílet se na rozhodování.

Předložený záměr negativně ovlivní zájmy ochrany přírody a krajiny, je nutné jej posoudit v celém rozsahu dle zákona EIA. Žádám, aby naše připomínky zde byly zohledněny. Dále požadují, aby byli do rozhodovacího procesu aktivně zapojeni občané a samosprávy dotčených obcí. Zároveň žádám, aby při posuzování záměru byla respektována dlouhodobá udržitelnost a ochrana krajinných a přírodních hodnot území Ralska.

Obec Cetenov požaduje posouzení záměru podle zákona a má k němu následující připomínky: Obyvatelé žijící v blízkosti plánované výstavby budou dlouhodobě čelit negativním dopadům, které mohou výrazně ovlivnit kvalitu jejich života –hluk, vizuální rušení způsobené pohybem rotorů, výrazný zásah do krajinného rázu v podobě vysokých dominant viditelných na desítky kilometrů. Tyto vlivy se mohou projevit nejen na fyzickém a psychickém zdraví obyvatel, ale rovněž vést k poklesu hodnoty nemovitostí a snížení celkové atraktivity území.

Obec Cetenov má vážné obavy z významných negativních dopadů na krajinný ráz, a to v rámci všech svých částí obce, tj. Těšnov, Dolánky, Dehtáry, Hrubý Lesnov, Vystrkov a Cetenov, které by mohly být zasaženy vizuálním narušením krajiny, jež má v dané oblasti dosud především přírodní a klidový charakter. Realizace VTE o výšce přesahující 250 metrů by představovala výrazný a trvalý zásah do vizuální celistvosti krajiny s dopady také na biologickou rozmanitost a životní prostředí místních živočišných druhů.

Dále bychom rádi upozornili na riziko zvýšené hlukové zátěže, které se záměrně věnuje méně pozornosti, než by bylo s ohledem na zastavěné obytné a rekreační části obce Těšnov, Dolánky a Dehtáry adekvátní. V případě větrných elektráren má provozní zvuk velmi specifický charakter, kdy se jedná o nízkofrekvenční, proměnlivý zvuk, který bývá obzvláště rušivý v nočních hodinách nebo v jinak tichých oblastech, jako je například naše obec Cetenov jako celek. Skutečnost, že již v této fázi projekt připouští nutnost omezení výkonu některých turbín z důvodu hluku, nasvědčuje tomu, že akustická zátěž není adekvátně řešena.

V návrhu zcela chybí vnímání ticha jako jedné ze zásadních hodnot tohoto prostředí – nejen z hlediska rekreačního využití, ale také jako klíčového faktoru ovlivňujícího přírodní podmínky, biodiverzitu a celkové zdraví ekosystému. Výrazné zhoršení akustického prostředí by znamenalo nenahraditelnou ztrátu jedné z nejvýznamnějších kvalit tohoto území.

Plánovaná výstavba větrného parku má rovněž velmi zásadní vliv na biologickou rozmanitost území a výrazně zasáhne do životního prostředí, a to zejména u 44 zvláště chráněných druhů, včetně ptáků a netopýrů. Tak vysoký počet dokládá biologickou hodnotu oblasti, která by měla

být chráněna ve veřejném zájmu. Negativní dopad na populace ptáků a netopýrů je potvrzen u konkrétních větrných elektráren (č. 7, 9, 12, 14–16), kde dochází k přímému ohrožení nárazy, rušení migračních tras i ztrátě přirozených stanovišť. Vliv větrných elektráren je v posudku podhodnocen, přestože právě tyto turbíny leží v citlivých částech tohoto území.

Obec Cetenov si je vědoma významu rozvoje obnovitelných zdrojů energie, který dlouhodobě podporujeme, avšak tento konkrétní záměr považujeme ve vztahu k zasaženému území za nevhodně zvolený a svým rozsahem nepřiměřený.

Žádáme o posouzení vlivu plánovaného záměru z hlediska hlukového zatížení na všechny lokality obce Cetenov (tj. Těšnov, Dolánky, Dehtáry, Hrubý Lesnov, Vysrtek, Cetenov).

Obec Hamr na Jezeře nesouhlasí s realizací záměru a požaduje posouzení záměru podle zákona, včetně vyhodnocení alternativních variant. Obec požaduje zapojení obyvatel a samospráv do rozhodovacích procesů a respektování dlouhodobé udržitelnosti a ochrany krajinných a přírodních hodnot území. Obec uvádí následující důvody (uveden pouze věcný souhrn obsahu vyjádření z důvodu poskytnutí strojově nečitelného dokumentu):

Výstavba VTE dosahujících výškové úrovně srovnatelné s přirozenými krajinnými dominantami (Ralsko, Bezděz), případně i vyšší, by znamenala výrazný a nevratný zásah do vizuální integrity krajiny, která představuje součást jejích jedinečných přírodních hodnot. Negativně ovlivněna by byla i místní biodiverzita.

Záměr sníží kvalitu života obyvatel působením hluku a stroboskopického efektu s možnými dopady na fyzické i duševní zdraví. Ticho, jako klíčový prvek kvality místního prostředí, není oznámením uvažováno jako hodnota ohrožená realizací záměru. Dopady se mohou projevit jak na zdraví místních obyvatel, tak na úrovni volně žijících živočichů a snížením turistického ruchu.

Ekologický význam území dokládá 44 zvláště chráněných druhů ovlivněných záměrem (zejména draví a lesní ptáci, netopýři vázaní na mozaikovitou krajinu). Tyto hodnoty by měly být chráněny jako veřejný zájem. Výstavba a provoz VTE může vést k dlouhodobému narušení stability ptačích populací v širším regionu.

Obec Všelibice je ústy starostky toho názoru, že záměr přinese obyvatelům dlouhodobé negativní dopady (od vizuálního rušení pohybem rotorů po zásadní změnu krajinného rázu), které mohou negativně ovlivnit život občanů obce, snížit hodnotu jejich nemovitostí a celkovou atraktivitu území.

Obec žádá, aby byla účastníkem všech budoucích jednání a řízení ve věci záměru.

Vypořádání příslušného úřadu

Připomínky výše uvedených měst a obcí byly zohledněny v závěru zjišťovacího řízení a relevantní požadavky byly zpracovány do požadavků na dokumentaci vlivů záměru.

Město Ralsko požaduje posouzení záměru podle zákona bez upřesňujících informací.

Vypořádání příslušného úřadu

Město Ralsko neuvedlo důvody pro svůj požadavek, ani nespecifikovalo, na jaké potenciální vlivy záměru by se měla dokumentace vlivů záměru zaměřit. Příslušný úřad proto mohl vzít vyjádření města Ralsko pouze na vědomí.

Souhrn připomínek a požadavků z obdržených vyjádření veřejnosti:

Umístění větrného parku na základě koncepčních podkladů:

- 1) V mapě vhodnosti území pro umístění VTE z hlediska limitů ochrany životního prostředí z roku 2019 se zájmová plocha nachází ve žlutě zbarvené zóně, tedy v území „spíše

nevhodném“. V rozporu s tím dokument oznámení uvádí na str. 12 lokalizaci v území „spíše vhodném“.

- 2) Umístění VTE je v rozporu s použitou metodikou (Sklenička, Vorel, 2009), podle které je umístění vhodné v území nevyznačujícím se cennými přírodními, kulturními nebo historickými charakteristikami, mimo významné krajinné předěly (terénní horizonty regionálního významu), kde VTE neovlivní vizuální segmenty krajiny s uvedenými prvky. Navíc metodika vznikla v době, kdy se nestavěly takto vysoké VTE a je tedy pro účely posuzovaného záměru zastaralá.
- 3) Podle Hodnocení území pro realizaci VTE z hlediska limitů ochrany životního prostředí (2019, zdroj: <https://zpravy.cka.it.cz/vydani/2019-02/etrne-a-fotovoltaicke-elektrarny-z-hlediska-ochrany-prirody-a-krajiny/>) se navrhovaná plocha větrného parku nachází na nevhodném, nebo spíše nevhodném území pro výstavbu VTE.

Ovlivnění krajinného rázu, kulturně-historických hodnot dotčeného území a jeho rekreačního, turistického a lázeňského využití:

- 4) Oblast je rekreační, klidovou zónou s volně přístupnou přírodou. Stávající lesozemědělská krajina má dobrou krajinnou mozaiku a je prostá významných negativních zásahů do krajinného rázu. Absence sídel vytváří jedinečnou, klidnou krajinu se zaniklými vesnicemi, kterou umocňuje rozloha lesní krajiny táhnoucí se od Bezdězu až k obci Dolní Rokytá. 16 turbín dosahujících výšky 250 m zásadně promění vizuální a klidový charakter krajiny i její genius loci.

Svou výškou budou turbíny nad úroveň vrcholu Bezdězu a budou se blížit úrovni Ralska. V krajině Ralské pahorkatiny, charakteristické výhradní přítomností dominant přírodního charakteru, vzniknou zcela nové krajinné dominanty charakteru industriálního.

Budou narušeny pohledy z významných bodů (Ralsko, Ještěd, Bezděz, Mužský, Stohánek).

Ovlivnění krajinného rázu je oznámením značně podhodnoceno.

- 5) Záměr má nadregionální přesah ovlivněním pohledů do krajiny ze sousedních krajů (Mnichovo Hradiště, vrchol Mužský).
- 6) V průběhu výstavby bude působit negativní vliv dopravy a budou probíhat další intenzivně rušivé aktivity po dobu cca 4,5 roku, kdy bude oblast prakticky znehodnocena pro turistiku a rekreaci. Cyklostezky v dotčené oblasti (č. 3046 a 3050) budou po dobu výstavby nepoužitelné. Fáze realizace však není hodnocena ani hlukovou studií.
- 7) Zákon č. 164/2001 Sb., lázeňský zákon, chrání lázeňské místo před činnostmi, které by mohly narušit léčebné využívání přírodního léčebného zdroje nebo příznivé životní podmínky v lázeňském místě. Dle názoru společnosti Lázně Kundratice, a.s., plyne takové riziko z realizace záměru. Jde zejména o narušení parametrů přírodního zázemí léčebných lázní hlukem a vibracemi, včetně jejich podprahového vnímání, narušením estetických hodnot krajiny, včetně noční scenérie, a ovlivněním mikroklimatu.
- 8) Větrný park významně negativně ovlivní cestovní ruch snížením turistické a rekreační atraktivitu území.

Záměr negativně ovlivní kvalitu krajiny v okolí Lázní Kundratice, čímž sníží jejich lázeňskou a rekreační hodnotu a atraktivitu. Významným předpokladem úspěšnosti léčby je mimo jiných vhodné prostředí bez rušivých prvků.

Nebylo vyhodnoceno riziko ovlivnění mikroklimatických podmínek lázeňského území.

- 9) Přítomnost větrného parku bude mít negativní vliv na kulturní a historické hodnoty krajiny dotčením území se zaniklými osadami a prokázanými archeologickými nálezy. Záměr nezohledňuje pietní charakter lokalit se zaniklými osadami.

Zdraví a kvalita života místních obyvatel, šetrné způsoby hospodaření a využívání krajiny:

- 10) Většina oznámením prověřovaných nemovitostí se nachází v oblasti překročení doporučené roční doby pro vznik flicker efektu. Vznik možného disco efektu analýza zlehčuje a dopad nebyl vyhodnocen.
- 11) Dokument oznámení neobsahuje studii zatížení okolí infrazvukem, který provoz větrných elektráren generuje.
- 12) VTE jsou umístěny blízko obytných objektů. Oznámení připouští, že v případě plného výkonu všech navržených VTE dojde u části obytné zástavby v místních částech Vlachové a Náhlav k překročení nočního limitu hluku ze stacionárních zdrojů. VTE budou zdrojem tzv. „nízkofrekvenčního šumu“ s negativním vlivem na lidské zdraví.
- 13) Stávající ticho v dotčeném území není posuzováno jako součást hodnot krajiny (z rekreačního i ekologického hlediska), které budou záměrem negativně ovlivněny.
- 14) Nebyl hodnocen vliv na sociální a společenskou inkluzi v zasažené oblasti. Významná část výstavby se dotkne osady Náhlav, kterou lze nazvat sociálně vyloučenou oblastí. Nebyly vyhodnoceny potenciální vlivy na sociální podmínky dotčených obyvatel. Zároveň existuje riziko, že se dotčení obyvatelé nebudou umět domoci náležité právní ochrany svého životního prostředí.
- 15) Existence větrného parku bude mít negativní dopad na cenu nemovitostí v dotčených oblastech a na služby závislé na turistickém ruchu a lázeňství.
- 16) VTE mohou mít negativní vliv na chování, stresové reakce a reprodukci hospodářských zvířat chovaných v jejich okolí.
- 17) Provoz větrného parku bude mít negativní vliv na myslivost v dotčeném území.

Ekologické funkce krajiny, fauna a flora:

- 18) Oblast Ralska je ekologicky významná, s výskytem řady zvláště chráněných druhů, včetně ptáků a netopýrů značně citlivých na větrné turbíny (např. netopýr rezavý, dle evropských studií jeden z nejrizikovějších druhů, byl v dotčeném území zaznamenán v 90 % procentech případů v kritické výšce přesahující 50 m nad terénem). Vyhodnocení předpokládá ovlivnění některých druhů ptáků a netopýrů, zejména v období migrace, kdy u netopýrů dochází k pohybům přes území plánovaného větrného parku. Na základě dostupných informací lze předpokládat největší míru ohrožení – vysoké riziko, u tří druhů netopýrů zjištěných v dotčeném území (n. rezavý, n. hvízdavý a n. parkový), střední riziko u dalších tří druhů (n. severní, n. černý, n. večerní) a nízké riziko u netopýra ušatého. Akceptace předpokládaného úbytku netopýrů z důvodu výstavby VTE je nepřijatelná s ohledem na jejich nízkou míru reprodukce a stupeň ohrožení. Tento vliv byl oznámením podceněn.
- 19) V k.ú. Ralsko je doložen výskyt vlka obecného od roku 2014, v k.ú. Osečná od roku 2017, v k.ú. Náhlav od roku 2018, záměr je při tom z velké části situován do jádrového území Biotopu vybraných zvláště chráněných druhů savců. Výstavba a provoz VTE proto budou mít negativní vliv také na místní populaci vlka.
- 20) Dle Mapy citlivosti ptáků vůči výstavbě větrných elektráren v České republice 2024 se dotčená lokalita nachází v území s vysokým rizikem pro avifaunu. Větrný park je navržen v krajině, která díky své pestrosti slouží jako hnízdní a potravní základna, i jako migrační koridor velkého množství ptačích druhů, včetně zvláště chráněných. Zásah do krajiny s potenciálním výskytem migračních koridorů a shromaždišť ptáků obývajících/využívajících mozaikovitou krajinu s vazbou na vodní plochy může vést k dlouhodobému narušení stability ptačích populací v širším regionu. Záměr se dotkne lučních biotopů, které zde díky historickým okolnostem byly ušetřeny dlouhodobého vlivu zemědělských chemikálií, díky čemuž poskytují vhodný biotop jinde potlačeným druhům otevřené krajiny.

Za nejohroženější ptací druhy lze dle obdržených vyjádření považovat orla mořského, luňáka červeného, čápa černého, jeřába popelavého, křepelku polní, holuba doupňáka, sluku lesní, rorýse obecného, vlaštovku obecnou a krkavce velkého. Negativně ovlivnění budou dále jeřáb lesní, moták pilich, včelojed lesní, skřivan lesní, moták pochop a ořešník kropenatý.

- 21) Oblast je významná z hlediska ochrany původních odrůd ovocných stromů. Výstavba VTE, terénní úpravy, stavba nových a rozšiřování stávajících cest povedou ke kácení mimolesní zeleně, čímž může dojít k ohrožení významných regionálních odrůd ovocných stromů.
- 22) Negativní vliv záboru cca 44,8 ha ZPF, 0,72 ha lesních pozemků a kácení dřevin na ploše cca 18 ha.

Klimatické a vláhové podmínky dotčeného území:

- 23) Rozsáhlé větrné parky ovlivňují místní klima s dopady na proudění a vlhkost vzduchu i srážkové poměry. Tyto vlivy se mohou kumulovat s vlivy solárních elektráren v oblasti Ralska.
- 24) Zpevněné plochy a komunikace ovlivní hydrologické podmínky v území.
- 25) Oznámení nevyhodnotilo možnou kumulaci vlivů s připravovanou výstavbou větrného parku 9ti VTE ve vzdálenosti cca 6 km od posuzovaného záměru.

Ostatní připomínky:

- 26) Nemá být uspokojivě řešena recyklace dosloužilých VTE po uplynutí jejich životnosti, ani skutečný dopad likvidace větrného parku, která bude mít na přírodu stejně destruktivní vliv, jako jeho samotná výstavba.
- 27) Záměr je posuzován jako dočasný, vzhledem k vybudované infrastruktuře a správně-procesní historii však je na místě předpokládat cyklické využití větrného parku a stavbu posuzovat jako trvalou.
- 28) Nelze posoudit možné dopady dlouhodobé údržby větrných elektráren a související infrastruktury, chybí potřebné informace.
- 29) Záměr nebyl ze strany investora náležitě projednán s veřejností a dotčenými obcemi.

Požadavky na obsah a zaměření dalšího posouzení vlivů záměru:

- 1) Variantní řešení záměru s nižším počtem větrných turbín a jejich větším rozestupem, včetně detailního vyhodnocení vlivu variant na hlukovou situaci a krajinný ráz.
- 2) Rozšíření hodnocení vizuálních dopadů o pohledy z Hradčanské vyhlídky, z Velkého Jeleního Vrchu, z cyklostezky Stará Generálská, ze Stohánku a dalších bezlesých vrcholů a výhledových míst Ralské pahorkatiny (turistické stezky, cyklostezky). Doplnit také pohledy z vrcholů Ralské pahorkatiny s listnatým porostem (např. Buková hora – pozn.: myšlena zřejmě Velká Buková u Kuřívod) a dalších dominant s potenciálně dobrou viditelností záměru, jako jsou např. Ralsko, Bezděz, Ještěd, Mužský.
- 3) Vyhodnocení vlivu světelného znečištění způsobeného osvětlením větrných elektráren (letecká návěstidla) z hlediska krajinného rázu, zdraví obyvatel i vlivu na živočichy.
- 4) Vyhodnocení vlivu tzv. „disco efektu“.
- 5) Vypracování hlukové studie pro fázi provozu i realizace záměru, v denní a noční době, pro obytné, lázeňské i přírodní oblasti s důrazem na vliv dopravy.
- 6) Vyhodnocení vlivu nízkofrekvenčního zvuku na zdraví obyvatel a na živočichy.
- 7) Vyhodnocení míry a významu dotčení prvků územního systému ekologické stability (s důrazem na regionální biokoridor K663) a významných krajinných prvků, včetně návrhu zmírňujících opatření.
- 8) Provedení „sezonně vyvážené“ studie letové aktivity netopýrů s důrazem na období migrace a komplexní analýzy vlivu na dotčené druhy netopýrů.
- 9) Studie vlivu na populace všech ptáčích druhů žijících v dotčeném území vypracovaná nezávislým ornitologem či ornitologickým pracovištěm.

- Zohlednění mapy citlivosti ptáků vůči výstavbě VTE, vytvořené na základě metodiky BirdLife International (zveřejněna Českou společností ornitologickou).
- 10) Vyhodnocení vlivu na vlka obecného a na záchranný program zubra evropského (plánována přístupová cesta a další stavební úpravy v oboře Židlov), a to ve fázi provozu a zejména výstavby záměru (hluk, vibrace, doprava, prašnost, zvýšený pohyb lidí a techniky).
 - 11) Vyhodnocení dopadů na migrace živočichů, kromě ptáků a netopýrů také pro vlka obecného.
 - 12) Vyhodnocení vlivu na hmotné i nehmotné kulturní dědictví krajiny.
 - 13) Zpracování archeologického posudku, který vyhodnotí míru ohrožení archeologických hodnot dotčeného území.
 - 14) Vyhodnocení vlivu na Národní geopark Ralsko, včetně ovlivnění jeho aktivit jako je podpora šetrné turistiky, záchrana starých odrůd ovocných stromů, výsadba alejí, vzdělávací programy atd.).
 - 15) Vyhodnocení vlivu na cestovní ruch a lázeňství, včetně vyhodnocení vlivu na vizuální vnímání okolí z prostoru lázeňské léčebny v Lázních Kunderatice a ovlivnění charakteru města Osečná z hlediska jeho statutu lázeňského místa.
 - 16) Vyhodnocení vlivů, které by mohly negativně ovlivnit parametry lázeňského místa z hlediska zájmů chráněných zákonem č. 164/2001 Sb., lázeňský zákon“.
 - 17) Vyhodnocení vlivu na myslivost.
 - 18) Návrh preventivních a kompenzačních opatření, včetně případné sezónní regulace provozu vybraných turbín v migračním a hnízdním období, úpravy umístění jednotlivých VTE, biologického monitoringu během výstavby a provozu.
 - 19) Kompenzace pro přímé sousedy VTE, Léčebné zařízení v Lázních Kunderatice, obce, dotčené hospodáře a podnikatele (např. hluková a vizuální opatření, finanční kompenzace, zvýhodněná dodávka el. energie).
 - 20) Posouzení převažujícího veřejného zájmu.
 - 21) Aktivní zapojení občanů a obcí do povolovacího procesu.

Vypořádání příslušného úřadu

Relevantní připomínky a požadavky byly zohledněny v závěru zjišťovacího řízení a požadavcích příslušného úřadu na zpracování dokumentace vlivů záměru.

Dokumentace vlivů záměru však bude muset vypořádat všechny obdržené připomínky, tj. i takové, které nebyly přímo převzaty do závěru zjišťovacího řízení. Některé připomínky a požadavky však mířily mimo působnost zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí nezmocňuje příslušný úřad k vážení veřejných zájmů, proto není důvodné, aby se dokumentace touto otázkou zabývala. Stejně tak se podle citovaného zákona neposuzuje potenciální vliv záměru na cenu nemovitostí, posuzovat lze pouze riziko fyzického poškození nemovitostí (např. narušení statiky v důsledku otřesů atp.). Případné snížení peněžité hodnoty nemovitostí, nebo otázky finančních kompenzací obyvatelům dotčeného území je nutné řešit postupem podle jiných zákonů v občansko-právní rovině.

Posuzování vlivů záměrů podle zákona je jedním z legislativních nástrojů pro zapojení občanů a samospráv do správního rozhodování o záměrech, které mohou vyvolat významné negativní dopady na životní prostředí a veřejné zdraví. Způsoby zapojení obcí a veřejnosti jasně definuje zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, proto ani související požadavky nemohou být naplněny nad rámec daný zákonem (zákon přitom musí pamatovat také na právo oznamovatele na ochranu proti neúměrnému zatěžování komplikovaností povolovacího procesu).

Z důvodu velkého množství obdržených vyjádření od veřejnosti a značného rozsahu dokumentu oznámení, který bylo nutné prostudovat v zájmu stanovení požadavků na zpracování dokumentace vlivů záměru na životní prostředí odpovídajících potenciálním dopadům realizace záměru, krajský úřad využil možnosti dané § 7 odst. 4 zákona k prodloužení lhůty pro ukončení zjišťovacího řízení.

Při svém rozhodování se krajský úřad v rámci zjišťovacího řízení dle zákona řídil mimo jiné následujícími zásadami uvedenými v příloze č. 2 zákona:

Charakteristika předpokládaných vlivů záměru na obyvatelstvo a životní prostředí

Vlivy na obyvatelstvo

Vlivy záměru v období provozu lze očekávat zejména v oblasti působení hluku, včetně nízkofrekvenční složky zvuku, stroboskopického efektu pohybujících se rotorů a snížení celkového pocitu pohody narušením vjemů vytvářených krajinou.

Dokument oznámení se však nezabýval nízkofrekvenčním zvukem a obdržená vyjádření považovala za podceněné také vlivy stroboskopického efektu.

Ve fázi výstavby (celková doba výstavby je odhadována na 12 až 24 měsíců) bude působit zejména hluk a prašnost vyvolané dopravou a stavební činností (především terénní úpravy). Oznámení předpokládá příjezd celkově 4000 nákladních vozidel v průběhu realizace celého záměru. Vlivy dopravy vyvolané záměrem však nebyly dokumentem oznámení vyhodnoceny.

Vlivy na půdu a horninové prostředí

Realizace záměru předpokládá zábor pozemků náležejících do zemědělského půdního fondu o celkové výměře cca 23,7 ha pro vlastní objekty VTE a manipulační plochy, včetně komunikací pak cca 44 ha, trvalý zábor lesních pozemků činí cca 0,72 ha.

Na uvedené ploše dojde k odstranění vegetace a orniční vrstvy, v případě základů vlastních VTE i hlubších horizontů, k přerušení kontinuálního vývoje půdy, k likvidaci stávajícího půdního biotopu a vytvoření zcela nových podmínek, ve kterých se začne vytvářet nový půdní biotop za odlišných podmínek (např. odstranění humusového horizontu a překrytí šterkem). Dočasně skrytá půda má mít objem celkem 71 376 m³ (128 476,8 t). Dokument oznámení neuvádí, jakým způsobem, jak dlouho a kde bude skryvka uložena, pouze se odkazuje na zákon o ochraně ZPF. Ten však konkrétní podmínky pro deponii skrytého humusového horizontu nestanovuje. V případě zpevnění manipulačních ploch a příjezdových komunikací šterkem, kdy se skryté půdy nebudou moci po celou existenci záměru vrátit na své místo, a předpokládané třicetileté depozici humusového horizontu, nebude možné vrátit na pozemky původní skrytou půdu. Plochy tak budou v praxi ohumusovány skryvkou z jiných záměrů, které lze vzhledem k rozloze záměru předpokládat z velmi rozsáhlého území. Dovozený humusový horizont tak nebude mít pedogenetickou vazbu na podložní horizonty a mateční horniny, zcela nepůvodní bude také složení edafonu a semenné banky. Dopady záměru na půdní prostředí tedy budou trvalé.

Dokumentace by proto měla vyhodnotit dopady na půdní prostředí a na jím plněné ekologické funkce a zároveň vyhodnotit potenciál pro realizaci zmírňujících a kompenzačních opatření.

Velmi významné negativní vlivy záměru budou vyvolány enormním zábořem půdy, který je spojen s potřebnou výměrou zpevněných ploch v okolí jednotlivých VTE, stejně jako s potřebou rozšíření stávajících komunikací a vybudováním nových. Informace týkající se výměry zpevněných manipulačních ploch v dokumentu oznámení jsou rozporné a pohybují se od 5 246 m², přes 11 535 m² až po 14 870 m² pro jednu VTE.

Naproti tomu dokument oznámení záměru „Větrný park Řasnice“, kde je plánována výstavba 11 ks VTE o výšce stožáru 166 m a průměru rotoru 150 m, předpokládá nutnost vybudovat zpevněnou plochu pro jeřáb o výměře cca 1200 m² (vnější rozměry 53 x 28 m²).

Nároky na cestní síť jsou pak spojené s rozměry převážených segmentů a návrhem celého systému dopravy, včetně prostorového uspořádání větrného parku a trasování přístupových komunikací.

Dokumentace by proto měla přehodnotit nároky na zábor půd a navrhnout nejvhodnější technologie z hlediska dopravy a sestavení segmentů, i nejvhodnější prostorovou kompozici větrného parku (včetně případného snížení počtu a výšky navržených VTE).

Vlivy na vláhové poměry a klima

Předložený dokument oznámení postrádá vyhodnocení vlivu na klima, vyjma zcela nekonkrétních, obecných proklamací.

Vlastní provoz větrných parků má dle závěrů odborných studií mírný vliv na mikroklima dotčeného území zvýšením turbulentním prouděním vzduchu, kdy rozrušuje přirozené teplotní rozvrstvení atmosféry v okolí větrných elektráren s lokálními dopady na mikroklima (např. Vautard, 2013, Regional climate model simulations indicate limited climatic impacts by operational and planned European wind farms.).

Mikroklimatické a vláhové podmínky budou dále ovlivněny přeměnou stávajícího klimaticky aktivního povrchu a odstraněním velkého množství dřevin. V konečném důsledku budou mít tyto změny určité dopady i na vyšší úroveň klimatu ovlivněním vodního cyklu, distribuce tepla a cyklu CO₂ (uvolnění CO₂ v důsledku několika desítek ha terénních úprav s odstraněním vegetace a odstranění několika ha dřevin, pokles fixace uhlíku v lesních porostech a v půdě).

Doprava komponent VTE na místo stavby a samotná výstavba, včetně souvisejících objektů, stejně jako konečná likvidace dosloužilých VTE a případné odstranění staveb a rekultivace území budou samozřejmě provázeny emisemi skleníkových plynů. Ty budou kompenzovány poklesem emisí skleníkových plynů na jednotku vyrobené energie ve srovnání s výrobou energie z fosilních paliv. Celkovou bilanci však dokument oznámení nepředložil.

Lokální vláhové poměry budou ovlivněny změnou proudění mělkých podzemních vod, ztrátou vsakování srážkových vod na nepropustných površích a ztrátou retenční kapacity půdy pod zastavěnou plochou, stejně jako ztrátou vegetačního krytu.

Úkolem dokumentace vlivů bude vyhodnocení výše nastíněných potenciálních vlivů. Identifikovaným významným negativním vlivům na klima a vláhové podmínky v území by pak měla být navržena odpovídající zmírňující a kompenzační opatření, včetně vyhodnocení jejich efektivity ve srovnání se ztrátou účinnosti ekologických funkcí plněných krajinou ve stávající podobě.

Vlivy na faunu, flóru, biotopy a soustavu Natura 2000

V rámci biologického hodnocení bylo zjištěno několik zvláště chráněných druhů bezobratlých, dva zvláště chráněné druhy ještěrek, 25 zvláště chráněných druhů ptáků (celkem 82 druhů ptáků, z toho 3 druhy kriticky ohrožené a 11 druhů silně ohrožených) a 11 druhů netopýrů. V území je dále doložen výskyt kriticky ohroženého vlka obecného, přičemž se areál přímo dotýká Biotopu vybraných zvláště chráněných druhů savců, který je vymezen právě pro velké druhy savců s vysokými nároky na rozlohu a vlastnosti areálu.

Z uvedeného je zřejmé, že dotčené území je významné zejména pro biodiverzitu ptáků a netopýrů a také jako území vhodné pro populace druhů s velkými areály v člověkem málo ovlivněné krajině. Zejména pro ptáky a netopýry však právě VTE mohou představovat riziko.

Obdržená vyjádření dokumentu oznámení v tomto smyslu vyčítají především absenci průzkumu migračních tras v době podzimních tahů, dokumentace se proto musí na sledování tohoto období cíleně soustředit.

Oznámení dále zcela pomíjí význam dřevin pro zjištěné druhy ptáků a netopýrů a ani v nejmenším se nezabývá vyhodnocením vlivu enormního kácení mimolesních dřevin. Na straně 39 dokumentace je uvedeno, že v rámci záměru nebude kácena mimolesní zeleň, avšak na straně 111 téže dokumentace se uvádí nutnost kácení mimolesní zeleně bez jakékoliv bližší specifikace. Řada ze zjištěných druhů ptáků při tom křoviny a lesní lemy cíleně využívá k hnízdění, či alespoň shánění potravy. Všechny zjištěné druhy netopýrů využívají mimolesní dřeviny přinejmenším při lovu potravy, zhruba 2/3 druhů navíc i pro letní úkryty a 3 druhy i pro zimní úkryty. Pro zjištěné druhy netopýrů lze tedy mimolesní dřeviny považovat za zásadní druh biotopu.

Na absenci hodnocení tohoto vlivu upozorňuje z obdržných vyjádření např. vyjádření odboru životního prostředí Krajského úřadu Libereckého kraje, které přímo uvádí, že „*Hodnocení dle § 67 ZOPK pak dotčení dřevin rostoucích mimo les dokonce vůbec neidentifikuje jako dotčený chráněný zájem (viz tabulka na str.19).*“.

Rozsah kácení mimolesních dřevin nelze z dokumentu oznámení spolehlivě vyčíst, určitou informaci podávají pouze údaje uvedené na přílohách řady 03.02 – situační zákresy komunikací. V důsledku částečného překryvu mapových listů a nejasné interpretace údajů, kdy některé výměry dotčených ploch s dřevinami jsou uváděny duplicitně a u některých dalších to nelze s jistotou vyloučit, lze pouze hrubě odhadnout výměru porostů dřevin rostoucích mimo les na více než cca 7 ha. Takový rozsah kácení by samozřejmě měl významné dopady na místní populace druhů využívajících mimolesní dřeviny i na krajinný ráz a ekologické funkce krajiny.

K záměru bylo doloženo stanovisko krajského úřadu č.j. KULK 24289/2025, ze dne 10. 4. 2025, které vyloučilo významný vliv záměru na evropsky významné lokality a ptačí oblasti.

Vlivy na krajinný ráz

Oznámení záměru v příloze č. 8 („Posouzení vlivu na krajinný ráz“) na str. 69 a 121 konstatuje, že „*Posuzovaný záměr bude v krajině patrný zejména na definovaných lokalitách do vzdálenosti 6 km.*“ a dále, že „*K hodnocení vizuálního vlivu posuzované stavby v krajině byly založeno na třech základních typech podkladů: I. místa viditelnosti záměru do 15 km od budoucích VTE; II. místa vizuálního vlivu záměru při zřetelné viditelnosti do 6 km; III. fotorealistické vizualizace záměru při ostré viditelnosti do 3 km.*“.

Obdržená vyjádření obcí, veřejnosti i odborných institucí zpochybňují prezentované předpoklady viditelnosti záměru z větších vzdáleností a omezeného dosahu vlivu záměru na krajinné dominanty. Dokument oznámení přitom nepředložil dostatek argumentů potvrzujících premisy i závěry hodnocení vlivu na krajinný ráz v konfrontaci s obdržnými připomínkami. Příslušný úřad v této souvislosti ověřil v terénu viditelnost existujících větrných elektráren na území Libereckého kraje z větších vzdáleností a zjistil, že např. VTE ve větrném parku Václavice, které mají zhruba poloviční rozměry výšky konstrukce a průměru rotoru (oznámení 2009: celková výška 120 m – výška tubusu 80 m, délka listu rotoru 40-45 m), jsou zřetelně viditelné i z Javorníku vzdáleného vzdušnou čarou okolo 20,5 km. Míra zřetelnosti těchto „polovičních“ VTE dokonce převyšuje míru zřetelnosti některých předložených vizualizací posuzovaného větrného parku, byť provedených na fotografiích pořízených z výrazně menších vzdáleností.

Toto zjištění je v souladu s výstupy „Studie potenciálního vlivu výškových staveb a větrných elektráren na krajinný ráz území Pardubického kraje“ (Bukáček, Rusňák, Bukáčková, 2007), která uvádí, že stavba barokního sloupu Poklona u Střemošic je patrná ze značných vzdáleností, a to až z ověřené vzdálenosti 30 km. Jedná se přitom o pouhých 8 m vysoký sloup stojící na výrazné terénní hraně.

Citovaný dokument zároveň uvádí, že v případě větrných elektráren s transparentním nátěrem nebo světelným značením o výšce středu rotoru nad 45 m (posuzovaný záměr 166 m) je

doporučeno vymežit dotčený krajinný prostor v okruhu okolo 25 km. Naproti tomu předložené hodnocení vlivu na krajinný ráz počítá s okruhem o poloměru pouze 15 km. Zónu silné viditelnosti pro vertikály o výšce okolo 80 m citovaný dokument uvažuje v pásmu do 6 km. Naproti tomu předložené hodnocení počítá se zónou silného vlivu vertikální stavby o více než dvojnásobné výšce 166 m (bez lopatek rotoru) v pásmu 0-3 km.

Příslušný úřad se z uvedených důvodů nemůže bez předložení důkladnější argumentace ztotožnit s prezentovanými předpoklady snižování vlivu záměru na krajinnou scenérii s rostoucí vzdáleností pozorovatele, resp. krajinné dominanty, se kterou by záměr mohl být v interakci. V zájmu zodpovědného posouzení příslušných vlivů proto požaduje provést realistické vizualizace záměru z míst vzdálených až 25 km (s ohledem na dohledatelná doporučení v související literatuře).

Míra ovlivnění dálkových pohledů z vyšších nadmořských výšek bude pravděpodobně odlišná v podmínkách zimních teplotních inverzí, kdy nad horní hladinu nízké oblačnosti zřetelně vystupují nejčastěji pouze vrcholy přesahující alespoň 600 m n. m. Nové industriální objekty tak budou nad světlou hladinou mraků působit kontrastně.

Inverzní hladina teplotního rozvrstvení atmosféry se v daném území v zimním období často nachází v nadmořské výšce od 500 do 600 m, kde bude za přítomnosti VTE docházet k promíchávání vzduchu rotací lopatek. Souvislá hladina inverzní oblačnosti tak bude narušována oběma směry, což může umocnit výsledný vliv větrného parku na zimní panoramatické pohledy ze vzdálenějších míst.

Příloha 8 dokumentu oznámení pak na str. 75 uvádí, že „*Pohledy na větrný park nebudou umožňovat ani široké panorama, které by obsahovalo některou z krajinných a kulturních dominant. To je možné pouze z vyvýšených míst Ještěd, Bezděz, ale zde už tak velké vzdálenosti a vyvýšené pohledy, že nemůže dojít k jejich narušení.*“.

Předložené hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz konstatovalo omezené možnosti viditelnosti záměru z okruhu silného vlivu, který byl uvažován do vzdálenosti 3 km od větrného parku, a možnost panoramatických pohledů na záměr pouze z velkých vzdáleností a vyvýšených pozic, kdy nemůže dojít k významnému ovlivnění krajinných dominant. Silný vliv záměru na krajinné dominanty dle dokumentu oznámení nemůže vzniknout.

Obdržená vyjádření odborných institucí i obcí a veřejnosti však rozporovala tyto závěry hodnocení a požadovala zpracování vizualizací z velkého množství relativně blízkých i vyložené velmi vzdálených míst. Příslušný úřad posoudil teoretickou viditelnost záměru z uvedených míst na základě reliéfní mapy a ortofotomapy, část výhledových míst byla také prověřena v terénu.

Na základě uvedeného musí příslušný úřad konstatovat, že předložené podklady dokumentu oznámení neodpovídají citovanému závěru. Dokument oznámení sám nepředložil dostatečně obsáhlou pohledovou studii, která by výše citované tvrzení dokládala. Pravdivost tohoto tvrzení nebylo možné ověřit ani z mapy, ani v terénu, a to z důvodu vysokého množství míst, plošně rozprostřených v širokém okolí záměru, ze kterého VTE budou s jistotou viditelné. Některá místa dokonce umožňují širokouhlé pohledy na záměr zahrnující významné krajinné dominanty, které nejsou omezeny na výrazně vyvýšená místa nad okolní krajinou (jedná se např. o pohledy z cest křižujících táhlé svahy či nevýrazná bezlesá návrší). Výrazněji vyvýšená místa, umožňující rozhled do široké krajiny s významně nerušeným pohledem na záměr, se zdaleka neomezují na vrcholy Ještědu, Ralska a Bezdězu, jak by vyplývalo z oznámení.

Zároveň je nutné brát v potaz, že krajinný ráz není vnímán pouze turisty při pohledech z vyhlídek a značených turistických cest, nýbrž i obyvateli širokého okolí záměru, kteří se denně pohybují v dotčeném území mimo turisticky frekventovaná místa. S ohledem na větší subjektivní vazbu obyvatel dotčeného území na zažité charakteristiky krajinné scenérie jejich domova lze očekávat často významnější dopady na vnímání krajiny než u občasných

turistických návštěvníků, kteří se případnému snížení požitku z krajinné scenerie mohou v nejhorším případě přizpůsobit změnou svého cíle.

V posuzovaném případě je také nutné zohlednit potenciální dopady na kvalitu lázeňských služeb, které okolní krajina ovlivňuje. Z uvedených důvodů je na místě hodnotit dopady na krajinný ráz i z obydlených částí území a jejich blízkého okolí nehledě na přítomnost turistických tras a cílů.

Pro doložení, případně přehodnocení závěrů hodnocení vlivu na krajinný ráz, příslušný úřad z uvedených důvodů požaduje vypracovat realistické vizualizace z míst, ze kterých lze předpokládat vliv záměru na krajinnou scenerii, včetně možné interakce s krajinnými dominantami.

Vzhledem k výšce plánovaných VTE a kompozici okolní krajiny bude záměr dobře viditelný z výhledových míst situovaných v téměř kompletním okruhu, s výjimkou relativně úzké výseče od západu, kterou zakrývá kopec Ralsko. Vzdálené pohledy od severovýchodu zakrývá z převážné části Ještědský hřeben. V řadě pohledových směrů se větrný park bude uplatňovat v interakci s krajinnými dominantami, a to s různou intenzitou ovlivněnou též vzájemnými výškovými poměry mezi pozorovatelem, záměrem, krajinnými dominantami a linií horizontu. S ohledem na výše uvedené je na místě prověření několika základních úrovní pohledu výškových, směrových i vzdálenostních.

Různé úrovně pohledů se opět mohou různě projevit ve vztahu k pozici horizontu vůči siluetě VTE, a to zejména v interakci s krajinnými dominantami Ještědu, Ralska a Bezdězu. Stejně tak se větrný park různě uplatní při různých směrech pohledu. Výhledová místa jsou proto volena tak, aby obsáhla celý zvolený okruh 25 km z turisticky významných území CHKO Český ráj, Kokořínsko-Máchův kraj a Lužické hory.

Předložené vizualizace nedosahovaly kvality, která by umožňovala odpovídající posouzení vlivu záměru na zachycenou scenerii. Fotografie byly pořízeny často za špatné viditelnosti, v protisvětle, dokonce i přes sklo. Zřetelnost modelovaných VTE neodpovídala stavu předpokládatelnému pro danou vzdálenost (např. v porovnání s reálnými pohledy na existující VTE). Vizualizace při pohledu ze Stohánku byla provedena na odlišné fotografii ve srovnání s vzorovou fotografií bez větrného parku.

I to jsou jedny z důvodů pro nutnost zpracování nových vizualizací a přehodnocení závěrů předloženého hodnocení vlivu na krajinný ráz.

Z vyjádření od odborných institucí i od orgánu státní správy ve věci ochrany kulturních památek dále vyplývá značný kulturně-historický význam dotčeného území. Ten je přitom součástí hodnot krajiny v rámci hodnocení vlivů na krajinný ráz a jako takový byl dle názoru Národního památkového ústavu i dalších institucí, obcí a zástupců veřejnosti dokumentem oznámení podhodnocen.

Vlivy na hmotný majetek a kulturní památky

Záměr dle vyjádření Národního památkového ústavu, Archeologického ústavu a Městského úřadu Česká Lípa, stavebního úřadu, ovlivní lokality v území s jednoznačně doloženými archeologickými nálezy a území s pravděpodobným výskytem archeologických nálezů. Zároveň může dle citovaných institucí dojít k ovlivnění kulturních a národních kulturních památek prostřednictvím dopadů záměru na jejich uplatnění v krajinné scenerii.

Tyto potenciální vlivy nejsou oznámením dostatečně vyhodnoceny, odpovídající vyhodnocení bude součástí dokumentace vlivů záměru.

Vhodnost navrženého řešení z hlediska vlivů na životní prostředí

Záměr byl předložen v jediné variantě, přičemž dokument oznámení neobsahuje výčet a popis jiných zvažovaných variant.

Odůvodnění umístění záměru vyvolává důvodné otázky, protože dle dokumentu oznámení je záměr navržen v území „spíše vhodném“ (dle „Hodnocení území pro realizaci větrných elektráren“), avšak z mapy vhodnosti území pro realizaci VTE, která je součástí dokumentu oznámení, vyplývá umístění v území „spíše nevhodném“, na což upozorňuje i řada obdržených vyjádření, včetně vyjádření od odborných institucí.

Sporné je také řešení záměru z hlediska nároků na zábor půdy, kdy předložený záměr předpokládá až desetinásobně větší manipulační plochu na jednu VTE ve srovnání s jiným známým záměrem výstavby rozměrově odpovídajících VTE.

Oznámení zároveň nezhodnotilo, zda je či není možné v daných povětrnostních podmínkách realizovat energeticky efektivní VTE menších rozměrů, případně s jinou montážní technologií, čímž by bylo možné snížit nároky na úpravy cestní sítě a manipulační prostor, a tím také na zábor půdy a kácení dřevin.

Předložený dokument oznámení také nevyhodnotil případné alternativní varianty počtu VTE a prostorové kompozice areálu, které by mohly snižovat výsledné dopady na životní prostředí a veřejné zdraví. Nelze tak zodpovědně vyloučit možnost nalezení šetrnější varianty, což je jedním z účelů posuzování vlivů podle zákona.

V souladu s § 7 zákona bylo provedeno zjišťovací řízení, jehož cílem bylo zjištění, zda záměr může mít významný vliv na životní prostředí a zda bude posuzován podle zákona. Na základě předloženého oznámení záměru, s ohledem na povahu a rozsah záměru, jeho umístění a charakteristiku předpokládaných vlivů na veřejné zdraví, životní prostředí, hmotný majetek a kulturní dědictví, a s přihlédnutím k obdrženým stanoviskům dospěl příslušný úřad k závěru, že **záměr může mít významný vliv na životní prostředí, a proto bude posouzen podle citovaného zákona.**

Pokud bude oznamovatel pokračovat v přípravě záměru, předloží krajskému úřadu v souladu s § 8 odst. 1 zákona **dokumentaci vlivů záměru** na životní prostředí a veřejné zdraví.

V dokumentaci EIA budou zohledněny požadavky na doplnění uvedené ve vyjádřeních dotčených správních orgánů a veřejnosti a zároveň budou vypořádány všechny obdržené připomínky.

Příslušný úřad požaduje podle § 8 odst. 1 zákona **předložit dokumentaci EIA v počtu 1 ks v tištěné podobě a 1 ks v elektronické formě.**

Oznamovatel záměru je povinen zajistit zpracování dokumentace EIA prostřednictvím fyzické osoby s **autorizací podle § 19 zákona.** Dokumentace bude zpracována na základě oznámení záměru, obdržených vyjádření k oznámení záměru a závěru zjišťovacího řízení. Náležitosti dokumentace EIA jsou uvedeny v příloze č. 4 zákona.

Závěr zjišťovacího řízení nenahrazuje vyjádření dotčených správních úřadů ani příslušná povolení podle zvláštních předpisů. Závěr zjišťovacího řízení podle § 7 odst. 5 zákona není rozhodnutím vydaným ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat.

V souladu s § 7 odst. 4 zákona vydává příslušný úřad závěr zjišťovacího řízení v prodloužené lhůtě, neboť se jedná o složitý případ, vzhledem k rozsahu dokumentu oznámení, rozsahu vlastního záměru i množství obdržených připomínek.

Město Ralsko (jako dotčený územní samosprávný celek) žádáme ve smyslu § 16 odst. 3 písm. a) zákona o zveřejnění tohoto závěru na úřední desce. Doba zveřejnění je minimálně

15 dnů. Zároveň město Ralsko žádáme, aby nám zaslalo písemné potvrzení o vyvěšení tohoto závěru na úřední desce.

Závěr zjišťovacího řízení je zveřejněn na úřední desce krajského úřadu. S dokumentem se lze dále seznámit **na webových stránkách:** <http://www.cenia.cz/eia>, kód záměru LBK862 (https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_LBK862?lang=cs).

RNDr. Jitka Šádková
vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství

Rozdělovník: (DS – datovou zprávou, VS – vnitřním sdělením)

Dotčené územně samosprávné celky:

1. Liberecký kraj	VS
2. Město Ralsko + <i>text na úřední desku</i>	DS

Dotčené správní úřady:

1. Krajský úřad Liberec, odbor životního prostředí	VS
2. Krajský úřad Liberec, odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu	VS
3. Krajská hygienická stanice LK	DS

Oznamovatel – zástupce oznamovatele:

1. DP Eco-Consult s.r.o.	DS

Na vědomí:

1. Česká inspekce životního prostředí, OI Liberec	DS
1. Ministerstvo zdravotnictví ČR	DS
2. Agentura ochrany přírody a krajiny, RP Liberecko	DS
3. Agentura ochrany přírody a krajiny, RP SCHKO Kokořínsko – Máchův kraj	DS
4. Národní památkový ústav, odborné pracoviště Liberec	DS
5. Městský úřad Česká Lípa, stavební úřad	DS
6. Městský úřad Česká Lípa, odbor životního prostředí	DS
7. Městský úřad Česká Lípa, stavební úřad, úsek památkové péče	DS
8. Magistrát města Liberec, odbor životního prostředí	DS
9. Město Mimoň	DS
10. Město Osečná	DS
11. Město Stráž pod Ralskem	DS
12. Obec Hamr na Jezeře	DS
13. Obec Cetenov	DS